

స్మృతులు - అనుభూతులు

ఆచార్య పి.సి. రెడ్డి

(1933-1993)

REMINISCENCES OF SOCIAL ACTIVIST **SRI P. C. REDDY**

(1932-1993)

Vols I to VI

—: వంతునం :—

ఇ.వి.యన్. నాయుడు

డా|| కె. హరిప్రసాద్

వి. వి. యన్. శాస్త్రి

వి. నుబా రెడ్డి

జి.వి. రమణయ్య

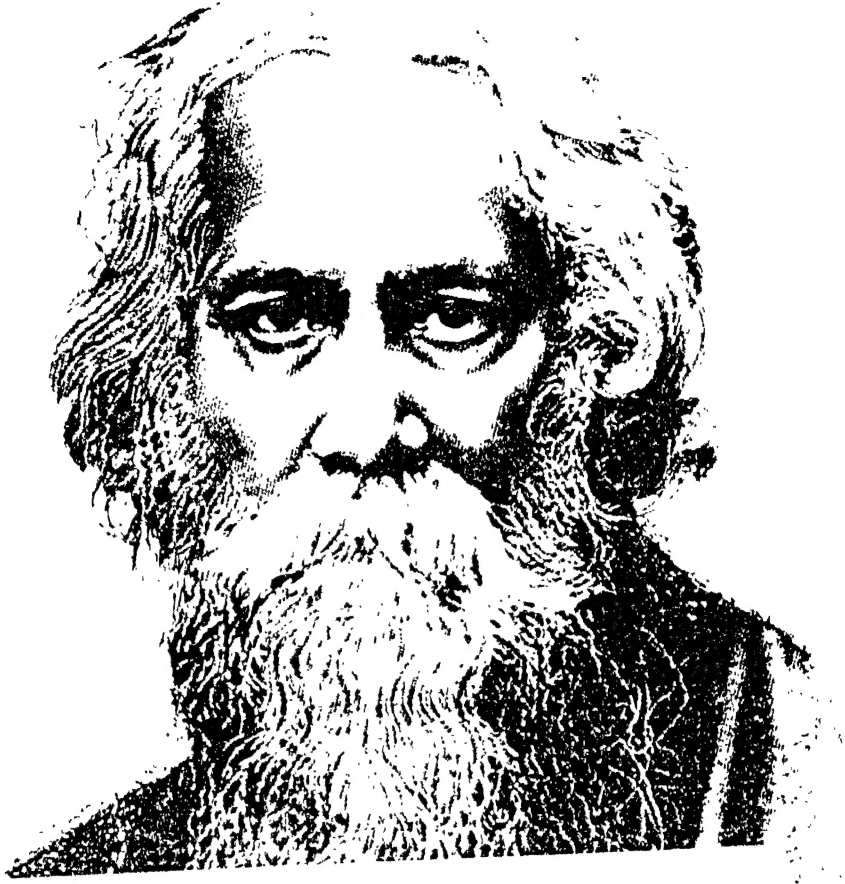
ప్రచురణ :

© 29302

శ్రీ శివసాయి బుక్ షాప్

16/888, A.T. అగ్రహారం నెల్లూరు-1.

విశ్వక్సవి రవీంద్రుని పురణ స్మరిత

విషయ సూచిక

వ.నెం.	అంశము	పేజీ నెంబరు
	స్మృతులు - అనుభూతులు	
1 శ్లో	రాజకీయాలకు అతీతంగా సంఘసేవ అభినందనోయు	1
2 శ్లో	ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి 76వ జన్మదినోత్సవం	1
3 శ్లో	వెన్నాడెల్లా రైతుసదస్సు తీర్మానములు	3
4 శ్లో	నేటి శ్రేయో నిధానాల రూపకల్పనలో రాష్ట్రపక్షాత్తయ్య మేధావులు	9
5 శ్లో	మహాస్వతుడు, వినూత్నతాత్పర్యము, అత్యుత్సాహి, అనురణి పొట్టి శ్రీరాములు	15 ము 21
6 శ్లో	ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగారికి నెల్లూరు జిల్లా చేపలవెంపక రైతులు నిజ్జిల్లి	22
7 శ్లో	అక్రమ నోటి పన్నును రద్దు చేయాలి	23
8 శ్లో	నెల్లూరు అనాధశిశు శరణాలయం	23
9 శ్లో	వెల్లకూరు నుండి పినాకిని పొందాలి	25
10 శ్లో	ధన్యజ్ఞిని మన వెళ్లకూరు	26
11 శ్లో	మానవతకు మారుమోల మన రెడ్డిగారు	27
12 శ్లో	సారానివేదం - ప్రజాపితావిజయం	29
13 శ్లో	నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి నేపథ్యకు స్మారక చిహ్నం	30
14 శ్లో	రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ననంబరు భాషానిర్ణయం - అభినందనోయు	31
15 శ్లో	సాగరమధనమా ! అమెరికా కనకనర్మమా !	32
16 శ్లో	ఆచార్య పి.సి.రెడ్డిగారు సారా ఉద్యమానికి రైతుసంఘ మద్దతు ప్రకటన	33
17 శ్లో	సారానివేదం - తెలుగు ప్రజాపితానికి కీర్తికిరేటం	33
18 శ్లో	ముఖ్యమంత్రి జూరన్రెడ్డి గారికి అఖిలపక్షరైతుగారు - నిర్దుష్టత్వం సరఫరా రేటు సవరణకు నిజ్జిల్లి	34
19 శ్లో	చేపల కొళ్ల నెంపకందారలు ఘోష	35
20 శ్లో	నిరాశనిస్సహాయంలో కుంగిపోతున్న వికలాంగుల ప్రదర్శన	36
21 శ్లో	అరుకోట్ల ఆంధ్రులకు అపూర్వకానక అందిస్తుంది	37
22 శ్లో	అధికారభాష అధ్యక్షునిమరణం - సంతాపం	38
23 శ్లో	రాష్ట్ర తెలుగు చరిత్ర సదస్సు ఆంగ్లభాషలో నిర్వహించడం	39
24 శ్లో	శిస్తు బాటో నసూళ్లకొరకు పంట పోలాల జన్మే అపండి	39
25 శ్లో	సన్నెక్క అఖిలపక్ష సన్నివృత్తి ఉద్యమానికి పిలుపు	40
26 శ్లో	ఆంధ్రప్రదేశ్ నిర్దుష్టబోర్డువారికి అఖిలపక్షరైతు కమిటీ నిజ్జిల్లి	41
27 శ్లో	వికలాంగులపృథువాసాన్ని విస్మరించడం న్యాయంకాదు	42
28 శ్లో	స్వర్ణవారుల పురోభివృద్ధికి ప్రభుత్వం సహాయపడాలి	43
29 శ్లో	కోట్లాది అన్నదాతలనరుకోట్టిన సజ్జని నిధానంపట్ల రైతాంగనిరసన	44
30 శ్లో	పంటల భీనా, రైతాంగానికి శ్రీరామరక్ష	45
31 శ్లో	సంక్షోభాలను తెచ్చిపెడుతున్న కేంద్రప్రభుత్వ ఆర్థిక విధానాలు	45
32 శ్లో	ప్రభుత్వ రైతాంగ వ్యతిరేక నిధానాలనిరాద రైతుసంఘ అభిశంసన	46
33 శ్లో	అధికార భాషయే ప్రభుత్వ మేఖలి మూలాలి	48
34 శ్లో	వెనుకారంగావున్న ఇళ్లపన్నులను కొత్త కొనిల్లు వచ్చేదాకా ఆపాలి	49

స.నెం.	అంశము	పేజీ నెంబరు
35	తెలుగుభాష అవయవ రాష్ట్ర పృథుత్వ నైపుల్యం	50
36	పృథుత్వ రైతాంగ స్వతిరేకసిధానం పట్ల నిరసన	51
37	చేపల వెంపక రైతులు పాక్షిక విజయం	52
38	పృథుత్వ నిర్లక్ష్యంనల్ల నిర్లక్ష్యము అవుతున్న సారానిషేదం	52
39	తరలింపును నిరసింపబడి శైపాస్ ర్ డ్ డివిజన్ ఇఫేన్స్	53
40	శైపాస్ ర్ డ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ కార్యాలయంతరలింపు	54
41	నిరసనల పట్ల పృథుత్వ నిర్లక్ష్యమునకు రైతాంగనిరసన	55
42	అధికారభాషగా తెలుగు భాషను అనుమతపడంల కాలనిలంబన	55
43	నిసలేతంగా వెంచిన నీటిపన్ను రైతాంగానికి విడుదల	56
44	రైతాంగానికి సహాయం అందించడంల పృథుత్వ నైపుల్యం	57
45	ఆంధ్ర క్ సాప్తాహికాన్ని కన్నేగి కడలిగానూరున్న వెనుతుపాన్న	58
46	సంహృతి మండల పశువులు - వెళ్లకూరు గోకర్ణం	60
47	తెలుగును సభ ఉగాది చర్చానాదిక	61
48	ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుగు మహా సభ సిజ్జెస్టి	62
49	దేవులపల్లి మరణానికి సంతాపం	63
50	శాశ్వతంగా నూరిన న్యూసాయరంగం	64
51	తిరిగి రాష్ట్ర న్యాయమైన పన్నుల స్వతిరేక ఉద్యమం	65
52	గృహమంత్రిమంతుల పండ్ల ఉదగ్రాధారమును ఇండ్ల పన్నులు	66
53	రాష్ట్రాధ్యక్షంగా అధికారభాష ఉద్యమానికి విలుపు	67
54	నెల్లూరు శిల్పాల నికలాంగుల దరమనీయపరిస్థితి	68
55	నికలాంగులు ఘనము పృథుత్వం నినుపించుకుంటేనా?	69
56	ముఖ్యమంత్రిగారికి నెల్లూరు శిల్పాల చోకు ఉచ్చిష్టదారులు సంఘం సమర్పించిన సిజ్జెస్టి	70
57	శీగలాగితే డొంకంతాకదిలింది - నిటిపన్ను చట్టం	71
58	రైతాంగాన్ని రంజింపచేసిన రాయితీలు	73
59	గంగరైతులను తుంగభద్రాద్రావ రాష్ట్ర బడ్జెట్	73
60	ప్రజాబడ్జెట్ కాన నీయనా, సశిఖకు నిలుపుటదర్శం	74
61	మేజిస్ట్రేట్ మీద కేసును ఎత్తివేయాలి	75
62	నూనిస్ట్రేట్గారి మీద రిపోర్టును ఉపసంహరించాలి.	75
63	పత్రికా నిలేకరులపై నీలేసు దౌర్జన్యానికి ఇండన	76
64	రాజ్యం నాయకునిపై నీలేసు రాక్షసత్వం	76
65	డా॥ సుబాద్గారి నేతలకు రైతాంగ నేతానం	77
66	పదమును నిడుగులచర్చం - ఐక్యరైతుఉద్యమానికి విలుపు	78
67	నెల్లూరు శిల్పాల అనిలపక్షరైతుకనిగి సమావేశం	79
68	స్వామిస్వామినికి ప్రజలుభాష - రాజభాష	79
69	తుపాన్ సహాయ కార్యక్రమాలను వెంటనే చేపట్టాలి	80
70	ఆంధ్రప్రదేశ్ పృథుత్వానికి శిల్పాల అనిలపక్షరైతు సమితి సిజ్జెస్టి	82
71	నెనుతుపాన్ భాధితులకు తక్షణ సహాయం	83
72	ముఖ్యమంత్రిగారిని శిల్పాల రైతుసంఘం సిజ్జెస్టి	84
73	ముఖ్యమంత్రి పాపింగ్ కాంప్లెక్స్ గూడూరు - రాణిపేట గూడూరు - నూలన్యూనగర్	85

వ.నెం.	అంశము	నేటి నెంబరు
74	నాయుడు కాలవ ఆకముదారము సంఘటన	86
75	పర్యావరణము - పాఠ్యాంశము	87
76	సారా న్యతిరేక ఉద్యమ సమితి	90
77	నేనారంగంట్ 5 దశాబ్దాలు - ఆచార్య పి.సి.రెడ్డిగారి జీవిత చిత్రము	93
78	జననో జన్మ భూమిశ్చ - స్వామిగరేయసె బాలకృష్ణారెడ్డిగారు	94
79	పి.సి.రెడ్డి కురియు గోపాలకృష్ణారెడ్డి	95
80	పురమధిర ఆశిష్టరణ శ్రీ టౌన్ హాలు-1924	95
81	రెడ్డిరెడ్డి చంద్రశేషికి గురువులు	95
82	నెల్లకూరు నుండి నినాకినో లేరానికి	96
83	నెల్లకూరు నాగిది నిద్రానంతయు కుటుంబం	96
84	కొండనేడు ఈ స్థలం	96
85	నెల్లకూరు శిల్ప రైతు మహాసభ	97
86	ఆయునన్యక్తికాదు మహా సంస్థ - ఆయున చక్రిత్యం మహావ్రతం	98
87	లెంగుమహా సభ ఆనిర్మాణము	99
88	బలశీలకర్మల సంఘాలు - రెడ్డిగారి పాత్ర	102
89	నేనా కనస్యి జేతురామిరెడ్డి	103
90	నెల్లకూరు శిల్పాల స్వప్నం నేనా సంఘాలు	105
91	స్వప్నం నేనకము, సంస్థ సమాఖ్య శ్రీ శాసన	106
92	నేనారంగంట్ చలసండిన వృద్ధులమునకుడు గ్రంథరచనా సంకలన కర్మల తొలిసూచులు	107
93	పి.సి.రెడ్డిగారి జీవిత చిత్రాలు	108
94	ఇతరులకు సహాయాన్ని చేయడం రెడ్డిగారి ప్రవృత్తి	109
95	ఆచార్య పి.సి.రెడ్డిగారు పాల్గొన్న, నడిపిన ప్రజా ఉద్యమాలు 1943-1993	110
96	60 ఏళ్ల జీవితయానముల 60 సంఘాలను నడిపిన కర్మయోగి	111
97	1950 - 1966 గూడూరు 1967 - 1993 నెల్లకూరు	112
98	ప్రజాసేనా సంఘము - జగజ్జీవన్ రామ్ - కార్మికమంత్రిగా	113
99	జాతీయ అవ్వల బ్రిడ్జునల్	114
100	ప్రజారేషన్ డిప్టి పింగళి వెంకయ్య	115
101	ఇండో నీషియన్ మిషనుండరి - మాన్యోత్ అంతర్జాతీయ ఆర్థిక మహాసభ	116
102	పాస్ పోర్టు నివాసంపై ప్లాక్ ర్యూత్ రిక్	117
103	తేజర్ పాఠశాలలు	118
104	కనిక కిల స్మారక భవనము	119
105	నీషియన్ కళాకారులు బృందం పర్యాటక కేంద్రంగా శ్రీకాళికాట	120

వ.నెం.	అంశము	పేజీ నెంబరు
106	శరణార్థులు, వారి ఇక్కుట్లు లొకిక బొమ్మ, బలన్న	121
107	రాజాశేఖర్ ఇష్టాగస్తి	123
108	దృషిడ ఉద్యమం - వెరియార్ రామస్వామినాయకర్ అల్లాదీరై	124
109	సత్యమూర్తి - రామస్వామి మొదలియార్, టంగుటూరు ప్రకాశం గారు, రాజగోపాలాచారి	126
110	కార్తిక నామకుడుగా పి.సి.రెడ్డి డా॥ పుచ్చలపల్లి - వోవెనర్ పి.సి.రెడ్డి	127
111	వోల్క్స్ గ్రామము - ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి	128
112	జనీవాన్ రైతు ఉద్యమం	130
113	స్వాతంత్ర్యం ఉద్యమానికి సింహపురి పట్టుకోమ్మ ల్యాగముర్తి వొణ్ణగా కనకమ్మ, యానాది రాఘవయ్య	131
114	సింహపురి సంస్థానము 1940-1960	132
115	వెన్న ఆయకట్టురైతుల వోరాటం	135
116	వెన్న ఆనకట్టుదరిత్ర " వెన్నదాడితే వెరుమాళ్లనేన " వెన్న రెగ్వలేటర్	137
117	ఖనిజ సృదర్శనశాల - విద్యానగర్ ఆసిష్టరణ	138
118	స్వామేశ్వర దేవాలయపు నరదర్శణ	139
119	నెల్లూరు సివిల్ జైలాస్ రోడ్	140
120	వెద్ద జైలాస్ రోడ్	141
121	నెల్లూరు ఆదినగర్	142
122	నీళుశిల పాశెక్కు	143
123	తెలంగాంగ రైతులు	144
124	ఆంధ్రప్రదేశ్ తెలంగా మహాసభ	145
125	సహజకవి మల్లెనూరి సుందరరామిరెడ్డి	146
126	దశాబ్దంగా సిల్లా దరిచేరని అశిష్టదీ	146
127	అధికార భాషా సంస్థ అధ్యక్షులకు కోసూరు తెలుగు నారి లేఖ	147
128	తమిళనాడులో తెలంగానూరి గతి	148
129	తెలుగు మహాసభ - ఆహ్వానము	148
130	మన భాష తెలుగు - మనజాతి తెలుగు	149
131	రాష్ట్రముఖ్యమంత్రుల సదస్సు	150
132	కోల్లా వెంకయ్య ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి కి న్యాయ లేఖ	151
133	" కర్నయోగి " ఆచార్య పి.సి.రెడ్డిగారు	153
134	అఖిలపక్ష రైతు ఉద్యమాలు - చెరుకు రైతుల వోరాటం	161
135	చేపల వెంపక రైతుల ఉద్యమాలు	162
136	రైతాంగాన్ని భయభాగతులను చేస్తున్న కరంటు చార్జీలు	166
137	సారా వ్యతిరేక ప్రజా పాదయాత్ర దళాలకు స్వాగతం	168
138	నడవలేని ఆభాగ్యులను నడిపింపవేయండి	169
139	సన్నెల్ల అఖిలపక్ష సమిష్టి ఉద్యమానికి పిలుపు	169

ప్ర.నెం.	ప్రశ్నము	పేజీ నెంబరు
140	సారానివేద అశ్రుకు ప్రత్యేక చట్టం అవసరం కదా?	170
141	లక్కాను నేటి పన్నును రద్దుచేయాలి	172
142	గొలగనూడి వెంకయ్య స్వామి	173
143	నూనికొండ సూర్యానతి మసానా నక్షత్రముందలి ధాతూల	175
144	ఇది ఎక్కడగా పొచ్చించిన సిద్ధుక్ బాల్కనీలు గల చీమల వెంసకందార్లు ప్రమాదంలో పడ్డారు	176
145	స్పందన కలిగిస్తున్న మతసామరస్య కార్యక్రమాలు	177
146	ఏ పరమలయేని 10 నేల రూపాయలు బాబులు చూడే కరకు ఉద్యమిస్తాం	178
147	వెనుకపాను బాధితులకు తక్షణ సహాయం ఇవ్వాలి	178
148	రైతాంగ తక్షణ కర్షణలు	179
149	కత్తెకర్నూరు బారేచేసిన పత్రికా ప్రకటన - నేటిపన్ను రేట్లు	180
150	బలహీన వర్గాలకు సామాజిక న్యాయం	181
151	పరిపూర్ణత, పరిపూర్ణతేని రాష్ట్రప్రభుత్వ బడ్జెట్	181
152	ముఖ్యమంత్రి ప్రభుత్వ విధానాల ప్రకటనపై స్పందన	182
153	కర్నూలు కాటకాల కష్టం నుండి కర్షకులను కాపాడండి	183
154	ఆత్మహత్య సదుద్దేశ్యాల నీతిగర్భితంగా	184
155	రైతాంగ బహువిధములకు నిర్దిష్ట పథాలు	185
156	నిరేఖరి రామరామరావు నిరేఖ దాడికి - తెలుగు మహాసభ నిరసన	186
157	తెలంగాణ శిలపత్న రైతు సదస్సు తీర్మానము	187
158	రవాణామూలా కలిజముకు రైతుదర్శనానికి ప్రయత్నం	188
159	చెంబడి కుక్కకారులను వేడవారు తెగలలో చేర్చండి	189
160	తెలంగాణకు శాసన పరిషత్తు	189
161	ముఖ్యమంత్రి మారనరెడ్డి గారికి శిలపత్నరైతులకు నిజాన్తి	190
162	చెంబడి ఉత్పత్తిదారుల సదస్సు	191
163	లక్కలాది గృహముజనానులను ముఖ్యమంత్రి ప్రభుత్వము ప్రకటన	192
164	మునిసిపల్ మంత్రిగారి ప్రకటన - లక్కలాది గృహముజనాను లకు ఆశాభంగం	193
165	ప్రజాసమస్యల పట్ల మనగానలేని ప్రభుత్వ విధేయతను చరిత్ర విశదీకరిస్తుంది.	194
166	కేంద్రప్రభుత్వం నుండి ప్రకటించిన మతన విధానాలను సవరణగా చేయు జరపాలి.	195
167	అంగప్రదేశ్ వికార బాప సంఘం అధ్యక్షునికి ఆచార్య సి.సి.రెడ్డి లేఖ	196
168	ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ మునియ్యారెడ్డికి దేవాదాయ కాలదారి రైతుల ఆశ్చర్యం	197
169	హిందూ న్యాయశాస్త్రం - వివాహ సిద్ధాంతాలు	198 ను 205
170	ముత్తుల ప్రకటననల్ల కలకరసడుతున్న రైతాంగం	206

నం.	అంశము	పేజీ నెంబరు
171	దుష్టశక్తులను శిక్షించాలి - డైలీ లాటరీస్	207
172	సారా నివేధ ప్రకటనలపై నిజమోక్షమాలకు నిలుపు	207
173	ఎగుర్బిట్టే గుర్తుచేసిన నెలవారీ వోలెంటు	208
174	దాడిమి ప్రజాసేవ	208
175	శ్రీరామము, భారతి నుల్లె పుట్టాలి	208
176	నవసారము మంత్రాగారి ఆశానకన్నెన నూనపధకాల	210
177	మోకు ధర టన్నుకు రు.500/- డిమాండు	211
178	నిష్ఠానంతమైన సిద్ధాంతము కుటుంబాలు	212
179	అఖిలపక్ష రైతు సమాఖ్య ఉద్యమానికి విలుపు	215
180	రాష్ట్రమధ్యపాన నిషేధ ప్రబల కమిటీనారికి ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి సమర్పించిన సిజ్జి	216
181	నెలవారీ ఖిలా నవసారముదారుల సదస్సుకు ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి గారి ప్రాధికారము	217
182	సాంస్కృతిక సేవనానికి, కట్టుబాటుకు దూరము చేయుచు ఉన్న వ్యక్తులు - జి.గోపాలకృష్ణమూర్తి	218
183	26వ ఖిలా రైతుసభలో ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి ప్రసంగము	221
184	వెదిరెడ్డి తిమ్మారెడ్డి రైతాంగసంస్థ లేఖ	226
185	నిజమైన పత్రికా రచయిత నెలవారీ శ్రీరామము	227
186	సారా నివేధంతపాటు బాంధేని నివేదించాలి	227
187	అఖిలపక్ష రైతు సమాఖ్య ఉద్యమానికి విలుపు	228
188	వెదిరెడ్డి వెంగళరెడ్డిగారి లేఖ	229
189	నేరారెడ్డి ధర్మసత్యం, మద్యం, రు.15 కోట్ల ఆస్తి సరాసరి	230
190	నికలాంగుకు నిజమైన	231
191	సద్యపక్షములు - పత్తిపాటి వెంకటేశ్వరయ్య	232
192	సింహపురముల వెంకటేశ్వరయ్య వాకాని నేరారెడ్డి ధర్మసత్యం - కర్షక కమిటీ పి.సి.రమణయ్య	232
193	"సాంస్కృతిక" ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి పితృదేవతకు కనిత్యానికి - దేవరాయపల్లె వెండు నరసింహ చార్మలు	233
194	కొత్త పన్నురేట్లు తగ్గించు కంగివడము నూతనము	235
195	కనే, నినే ఎరుగని రేటిల్ ఎనిసిది లక్షల అనంద సంత - వెంకయ్యస్వామి 9వ ఆరాధన మహోత్సవం	236
196	ఖిలా ప్రజాపరిషత్ అధ్యక్షులు శ్రీ దేగానారసింహ రెడ్డి, ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి గారికి నెలవారీ మెడికల్ కాలేజీ గురించి పూసిన లేఖ	237
197	ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి గారిపై పత్రికల, ప్రముఖుల అభిభాషణలు	238
198	గుంటూరు - నిజమైన లో నోకార్పు బెండ్ ఏర్పాటుకొరకు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కొట్ల నిజమభివృద్ధిరెడ్డి గారికి ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి సిజ్జి	239
199	సాంస్కృతిక మార్పులు శ్రీ అలసాటి ధర్మారావుగారికి, ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి సిజ్జి	239
200	ఇంటి పన్నురేట్లను తగ్గించి సరళీకృతం చేయవలసిందిగా నిజమైన	240
201	మంచి నేటి రాయలు సదస్సు, గుంటూరులో నోకార్పుబెండ్	241

ప్రభులు

ఆ సు భూతులు

సేనా రంగాలలో తలపండిన వృద్ధ - యువకుడు

గృధరచూ సంకలన కర్తలతోలి నలుకులు

అచార్య పి.సి.రెడ్డి గారి అభిమానులైన నల్లరు మీతులు సరిశ్రమ ఫలితమై
ఈ సంక్లిష్ట రచనా వ్యాసాంగం.

1934 నుండి 1992 : ఈ మధ్యకాలానికి, షుమారు 40 ఏళ్లకు సంబంధించిన, సివిల్
ప్రజా ఉద్యమాల ఘోషాంశాలు లభించాయి. కానీ అవి గూడా కలగం, పులగం లాగా వుంటు
న్నందున, నా పరిశోధన కొంత అలసానికి, ముందు వెనుకల నివరణకు, దారి తేసింది.
అప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకూ, రెడ్డిగారి వద్ద డైరీలు వున్నాయి. ఆ డైరీల్లో పరిశీలనకు చాలా
కాల వ్యవధికాలి. ఆ డైరీలలో పలానా సమాచారమని, ఫలానా విషయమని నూత్రమే
వుంటున్నందున, నాని నివరణలు శ్రీ పి.సి.రెడ్డిగారిని ప్రశ్నించి తెలుసుకోగలిగాము. ఈనాడు
ప్రసిద్ధులుగా వున్న ప్రముఖులలో చాలా వరకు మూడు నాలుగు దశాబ్దాలకు పూర్వం
ప్రముఖులు గాదు సరిగదా, సామాన్యులే, రెడ్డి గారు పాల్గొన్న నాయకత్వం నడిపిన వివిధ
ఉద్యమాలు ఎంతో ఆసక్తికరంగా వుంటున్నాయి. గత ఇరవై ముప్పై ఏళ్ల ల ప్రతి గతించిన
ప్రముఖులు, ఇప్పుడు న్యూఢ్యంలో వున్న నారి తాగలా, దేశభక్తులుగా, ప్రజా సంఘాల
కార్యకర్తలుగా, పక్షికు సంస్థల వ్యవస్థాపకులుగా, సంరక్షకులుగా, సివిల్ రంగాలలో
నిర్వహించిన కార్యక్రమాలు, ప్రజా ఉద్యమాలు, ప్రభుత్వ విధానాలు, రెడ్డి గారి పలమార్కు
వాక్యాన్ని జరిపి తెలుసుకోగలిగాము. నెల్లూరు శిల్పాల నాలుగైదు దశాబ్దాల నడిచిన
ప్రజా ఉద్యమాలతో రెడ్డి గారికి, ప్రభుత్వంగానో, పర్యవేక్షకంగానో సంబంధము వుండింది.
కొన్ని ఉద్యమాలకు ఆయన శ్రేయోదాయక చుట్టారు. మరి కొన్నింటిని నడిపారు. ఇంకా కొన్నింటిలో
పాల్గొన్నారు.

నాలుగైదు దశాబ్దాల కాలంలో ఎన్నో సివిల్ ఉద్యమాలలో పాల్గొనడం, నందలాని
రాయబారులను నడపడం, నేలాది విజ్ఞప్తులు తయారుచేయడం, పలు ఉద్యమాలను నడపడం
లో రెడ్డిగారికి, రెడ్డి గారే సాటి అని చెప్పవచ్చు. పి.సి.రెడ్డి కేవలం ఒకవ్యక్తి మాత్రమేకాదు
ఆయన ఒక విశిష్ట సంస్థ. ఒక వ్యవస్థ. ఇది నా అభిప్రాయం మాత్రమేకాదు. కొందరి
అభిప్రాయ అభిప్రాయం. కొన్నిసార్లు సంపాదకుని నిర్వచన. నీదర ప్రజా సంఘాల కార్య
కర్తల నిశ్చేష్ట. ఒక సంఘ సేవకుడు, తన జీవిత కాలంలో, తన న్యక్తిగతాలను అతి
చక్కగా నిర్వహిస్తూ, వివిధ ప్రజాపిత సేనా రంగాలలో ఇంత నిస్తృతమైన సేవలను
అందించగలగడం సామాన్యమైన విషయం కాదని మా అభిప్రాయం. అందరూ సుఖ శాంతితో
జీవించాలని ఆయన స్పృహయూధ. పి.సి.రెడ్డిగారి సుదీర్ఘమైన, నిస్తృతమైన, సివిల్
రంగాలలో నిర్వహించిన, ప్రజాపిత కార్యక్రమాలను, నడిపిన అనేక ఉద్యమాలను, సాదించిన
విజయాలను సమీక్షించడం సులభం కాదు.

పి.సి.రెడ్డిగారు బహుముఖ స్వభావాలి. పారి ఓర్పు, ఓపిక, పట్టుదల అసాధారణమైనవే. వేకునన 4-00 గంటల నుండి రాత్రి 10-00 గంటల వరకు నిర్విరామ కృషి సాగించినవర్యుడు. బంత అంకితభావంతో, చిత్తశుద్ధితో, ప్రశాంతతతో, ప్రజా రంగాలలో సేవలందించగలిగిన అదృష్టవంతుడు ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి.

మొదటి నుండి శ్రీ పి.సి.రెడ్డిగారు సామరస్యతకు, సద్భావనకు, విశిష్ట దృక్పథాలను పాటితే గూడా కలసి, నిసిధ కార్యక్రమాలలో కలసి పనిచేసే నిధానానికి వినూద రసిత రోజితో పుష్కలాలను నడిపే సమర్థతకు సూర్యదర్శికులయ్యారు. ఆంగ్లనలననే నాలుగైదు దశాబ్దాలుగా, రెడ్డిగారు అఖిలపక్ష సమావేశాలకు కన్వేనరుగానీ, అఖిలపక్ష కార్యాచరణ కమిటీ లకు, సదస్సులకు అధ్యక్షులు గానీ, వ్యవహార విధిగా ఆయనకు నచ్చింది. గతంలో 1944 లో నెల్సన్ గారు పి.సి.రెడ్డి గారి ఇల్లు అఖిలపక్ష సమావేశ కేంద్రం. 1950 నుండి గూడూరు లో "శాంతి నదన్" సంస్కరణ సదుపాయకు స్థానం. 1980 నుండి నెల్సన్ శాంతినదన్ అఖిలపక్ష సమావేశాలకు వేదిక అయ్యింది.

శుక్తిద్యారా, న్యాయవాదిగానీ, పోలీస్ ఆఫీసర్ గానీ, పున్నప్పడికిన్నీ, ఆయన ప్రవృత్తి నేనా సధంలోనే పుంటున్నది. వివిధ రంగాలలో రెడ్డిగారు అందించిన సేవలకు ఆయనకు జన బాహుళ్యంలోనూ, సేవాపాలలోనూ, మంచివేరు ప్రశంసలు లభించినా, ప్రశ్నలకు పరంగా గుర్తింపు రాకనే సడం విచారకరం. ఆయన సార్వే సభ్యుడవారు. ఏ సార్వే లో లేరు. ప్రశ్నలకు అధినేతల అందగండలను ఆశ్రయించలేదు. ఏ ప్రశ్నలకు సోదాకు సమయం చేసినవాడు కాదు.

ప్రముఖ సారస్వత పితరులకుడు, అతి స్వతంత్రమైన సాహితీమూర్తి. అగస్త్యరెడ్డి వెంకటరెడ్డి, ఎం.ఎ.జి.ఎల్. గారు ఆచార్య పి.సి.రెడ్డిగారు యొక్క శిష్యుల విద్యాలను విశ్లేషిస్తూ, సమీక్షా వ్యాఖ్యలు ఇచ్చారు. శ్రీ పి.సి.రెడ్డిగారు సుదాసు స్కాకర్లు న్యాయవాదిగానే కనపడినట్లే, తన సహదర న్యాయవాదుల వలె ఆయనగూడా స్కాకర్లు న్యాయవాదిగా రిటైరు అయ్యిందాటి. అలాగాక కాలేజీ పోలీస్ ఆఫీసర్ గా పురగేసింది పున్నప్పయితే విశ్వవిద్యాలయ డైరెక్టర్ లు అయ్యిందనమ్మ. అలాగాక అధికార సార్వే అయిన కాంగ్రెస్ సంస్థలో చేరినట్లే, మంత్రి పదవిని అధిష్టించి పుండగలిగారు. ఇన్నీ ఎంత కాలం క్రింద చరిగినోయి పుండవలసిన పరిస్థితులు.

అగస్త్యరెడ్డి గారు ఆనందనా భరితంగా, నిరీడ్యందంగా చేసిన ప్రకటన, బాస్ నిరతను ప్రతిబింబించుచున్నా, రెడ్డిగారి మిత్రులు, అభిమానులు ఆ ఆనందనకు గురికావలసిన అనందం లేదేనో. కారణం సమాఖ్యలో పి.సి.రెడ్డిగారి మిత్రుల సమన్వయ గౌరవం, అభిమానం, ఆయనను వరించని ఉన్నత పదవులకు తేనినానీ విశ్లేషిస్తున్నాము.

ఇ.వి.యస్.నామయ్య
డాక్టర్ కె.నారాయణ్
సి.వి.యస్. శాస్త్రి
శ్రీ సి. రమణయ్య

20-11-92 తేది నెలవారీ సమీక్షలోని ఆంధ్ర సభా భవనంలో, ప్రముఖ న్యాయవాది శ్రీ. మాడభూషి సుందరాచారి గారి అధ్యక్షత క్రింద, అభినందన కమిటీ వారు ఏర్పాటు చేసిన సభలో పలువురు పుర ప్రముఖులు, సంఘసేవకులు, కవి పండితులు, కళాకారులు, ప్రజా సంఘాల కార్యకర్తలు పాల్గొన్నారు.

అధినందవ కమిటి అధ్యక్షుడు శ్రీ అగస్త్య రెడ్డి, వెంకు రెడ్డి సాక్షాత్ సన్మానముతో అచార్య పి.సి.రెడ్డి నిశిధ రంగంలో నిర్వహించుచు ఉన్న సేవలను ప్రశంసించారు. ఆయనను ఒక ముఖ్య సృజనాత్మకంగా అభినందించారు. తనకున్న యోగ్యతలతో, అపార అనుభవంతో, సలహామండలితో నాణ్యతలతో గాని, నిదానంగా గాని, రాజకీయ రంగంలో కాని అతని ఉన్నత పదవులను పొంద కలిగిన అవకాశాలు ఎన్నో ఉండేవి. కాని ఆయన ఒక స్వతంత్ర ప్రతిపత్తితో తన జీవిత యానాన్ని కొనసాగించారని పేర్కొన్నారు.

సభాధ్యక్షులు సుందరాచారి గారు తమ సుదీర్ఘ ఉపసాహాయ్యం, విద్యార్థి దశ నుండి గత 50, 60 ఏండ్లుగా శ్రీ పి.సి.రెడ్డి సాల్వేజ్ అనేక ప్రజా ఉద్యమాలను గురించి నిశ్చేషించారు. కొండవీడు సోషల్ స్కాప్ నల్ 1934 లో ప్రారంభమయిన శ్రీ రెడ్డి సేవా కార్యక్రమాలు ఈనాటి వరకు కొనసాగుతూ ఉండడం, హర్షదాయకం అని అన్నారు. వీరిద్దరెల్ల ఉద్యమాలలో విసిర్గ దశలలో ఉద్యమించిన ఉద్యమాలలో గణనీయమైన పాత్రను వహించారు. హరిజన విద్యా వికాసం కొరకు కృషి చేశారు. దేశాంగం సురక్షం కొరకు ఆసురజైన్ లో కరిసి మహత్తరమైన పోరాటాన్ని కొనసాగించారు. అత్య సమాజ నిర్దాంతులకు, స్వర్గీయ ప్రత్యేది సుబ్రహ్మణ్యంబాచారి గారు, తుంగా శేష రెడ్డి, రవీంద్ర జన సంగ్ మొ॥ వారి అండదండలలో పాత్ర ప్రధానాన్ని అంద చేశారు. రష్యన్ వారికి, వికలాంగులకు ప్రభుత్వ సహాయంతో కాలనీను ఏర్పాటు చేశారు. శ్రీ హరికోట నుండి మన వచ్చిన వాంఛికులకు రైతులకు, మత్స్యకారులకు, ప్రభుత్వ సహాయంతో నూతన గ్రామాలను నిర్మాణం చేయించారు. స్వర్గీయ నెల్లూరు వెంకట రామానాయుడు గారి సానుభూతిలో, సహాయంతో వైదేరు కాలనీలను ప్రభుత్వం నుండి సాధించారు. అన్ని కులాలు, మతాలకు సంబంధించిన వేద ప్రజుకు ఒక కాలనీని ఏర్పాటు చేసి ఆ కాలనీ నాసుకు ప్రభుత్వం నుండి 4, 5 వందల ఎకరాల బంజరు భూమిని ఇప్పించగలిగారు. జమీన్ రైతు అధినేతలు వెంకట రామానాయుడు మరియు నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి గారల ప్రోత్సాహముతో పత్రికా రచన వ్యాసరచన, రంగాలలో నై ప్రణాన్ని సంపాదించారు. జూ చెప్పుకుంటూ పోనాలంటే గత 50 సం॥ లలో జరిగిన సంఘటనలు, నడిచిన ఉద్యమాలను గురించి ఇప్పటి వరకు వివరించాలంటే, రేఖా మాత్రంగా వేర్కొన్నప్పటికి కనీసం 2, 3 గంటల కాల కృషి కారలసినప్పుడని అన్నారు.

ఈ సభా కార్యక్రమాలను ఇంద్రజాల చక్రవర్తి శ్రీ కె. కృష్ణమూర్తి గారు అతి సమర్థ వంతంగా, సముచిత రీతిలో నడిపారు. వారికి సహాయ నిర్వాహకుడుగా, స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థల సమాఖ్య కార్యదర్శి శ్రీ ఇ. సి. యస్. నాయుడు గారు వ్యవహరించారు. వటశేఖర శ్రీ శైర్లు శ్రీశినాస రావుగారు స్వర్ణకారుల సేవా సంఘ అధ్యక్షులు పట్నం జగన్నాథం గారు, సాయిస్వనాథ వేడుకల నేనేటింగ్ డైరెక్టరు. || కనీశెట్టి హరిప్రసాదు గారలు సభాకార్యక్రమాలను ఉచిత రీతిలో, సాంస్కార్య సిద్ధానాల ప్రకారం, సమర్థవంతంగా నిర్వహించారు.

సభలో ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసిన, సర్వోపరి నియోజక వర్గ శాసన సభ్యుడు, శ్రీ చిట్టమూరు వెంకట శేషా రెడ్డి గారు అతి ఆత్మీయంగా, గంభీరంగా, ఆసక్తి కరమైన సుదీర్ఘ ఉపన్యాసాన్ని చేసి ఆసోనితులను ఉత్తేజపరిచారు. వివిధ రైతు ఉద్యమాలలో, రాజకీయాలకు అతీతంగా శ్రీ సి.సి.రెడ్డి గారు స్థునంగా ఆధిపత్యంపాడుతున్నారు. శ్రీ రెడ్డి కి 76 సం॥లు వయస్సు ఉన్నదంటే

నమ్మడం శక్యంగాకుండా ఉన్నదని తన ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటిస్తూ, ఆయన శుద్ధ యువకుడని చమత్కరించాడు. రైతు ఉద్యమాన్ని, రాజకీయాలకు అతీతంగా శ్రీ రెడ్డి నడుపుతూ ఉండడం నల్లనే ఆయనను సకగ్రహంగా, అన్ని రాజకీయ పక్షాలు, అఖిల పక్ష రైతు కమిటీ కన్వేషనరుగా నియమించారు. ఖిల్లా అధిష్టదీ పట్ల ఆచార్య పి.సి.రెడ్డికి ఎంతో ఆసక్తి ఉన్నదనే దానికి అనేక నిదర్శనాలు ఉన్ననని చెప్పుతూ ఇటీవల ఒక అనుభవాన్ని వెలికితెచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగా జనార్థన రెడ్డి గారు, ఖిల్లా అధిష్టదీ కొరకు రూపొందించి ప్రాగంభించిన కృష్ణ పట్నం ధర్మల్. నేషన్ కార్యక్రమము, మత్స్య కళాకాల, నెల్లూరు కూరగాయల మార్కెట్, నిమ్మకాయల పరిశోధన సంస్థ, జాతీయ రహదారి అధిష్టదీ కార్యక్రమం, నెల్లూరు నగరంలోనే ప్రధాన రహదారి విస్తరణ వగైరా ప్రాజెక్టుల సత్వర అమలు కొరకు పదవీ నిరసణ చేసిన తరువాత కూడా, శ్రీ జనార్థన రెడ్డి గారికి విజృంభణలు పంపుతూ ఉన్నారంటే ఆయన మనస్తత్వం, ఆకాంక్ష, సంఘసేవ, రాజకీయాలకు అతీతమైన ధీగణి విశదము అవుతున్నాయని వేర్వేర్వారు. నెల్లూరు ఆటో నగర్, నిర్మాణం కొరకును, నగర డెవలప్ మెంట్ కొరకును, ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి కొనసాగించిన ఆందోళన ప్రశంసనీయమైన శ్రీ సి.సి.శేష రెడ్డి గారు ఉద్ఘాటించారు.

కళాప్రపూర్ణ మగువూరు కొండ రామిరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ శ్రీ పి.సి.రెడ్డి గారు కష్టపూరి చుట్టూ, అనిచి వారి చుట్టూ, అతి దయనీయసరిస్థితీలో ఉన్న వికలాంగులు చుట్టూ ప్రశ్ని వారం, తవ ఇంటి నుండి కూర్చుని వారికి ఇండ్ల జాగాలు, శాశ్వత గృహాలు, త్రిచక్ర శకటాలు, ఉపాధి బుణాలు, పా నస్త్రాలు, విద్యా వేతనాలు, కొరకు ఈ వ్యధాప్యముతో నిర్విరామ కృషి చేస్తూ ప్రశ్ని వారం సమావేశాలు జరుపుతున్నప్పుడు ఆ దృశ్యాలను చూచి నేను తన్నయత్నం చెందినానని స్పందనతో తన అభిమానాన్ని వ్యక్త పరిచారు.

నెల్లూరు న్యూస్ సంపాదకుడు మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ గారు, శ్రీ రెడ్డిగారు నడిపిన ఉద్యమాలను వేర్వేరుగా వివిధ సేవారంగాలలో ఆయన చేస్తున్న కృషిని వినరిస్తూ ఇట్టి న్యక్తికి ప్రభుత్వం పద్మశ్రీ బిరుదును, రాజ్యసభ సభ్యత్వాన్ని ఇవ్వడం ఎంతో సముచితంగా ఉంటుందని అన్నారు.

ఆంధ్రజ్యోతి నిలేకరి శ్రీ జి.టి.రమణయ్య రెడ్డి గారిని గురించి ఎంతో స్ఫూర్తితో మాట్లాడుతూ, మైకా కార్మికుల కొరకు, గూడూరు డివిజన్ లోని బలహీన వర్గాల అభ్యున్నతి కొరకును చేసిన కృషిని వినరిస్తూ గూడూరు పట్టణంలో ప్రజా సేవా సంఘము అనే సంఘాన్ని స్థాపించి దాని ద్వారా, ప్రశ్నధర్మంగా పట్టణంలో వెనుకబడిన వర్గాల వారికి ప్రరపాలక సంఘ పాలనా ధికారాన్ని సాధించి వెట్రాదని ప్రశంసించారు.

సభలో ప్రశంసించిన పలువురు వక్తలలో కని పండితులు దొనెన్ రెడ్డి నెంకట రమణయ్య, ఆచార్య నేల సూర్య రామమూర్తిగారు, సారస్వత సంభేత విశ్లేషకులు ఇలపావులూరి కామేశ్వర రావు గారు, జాగృతి సంస్థ అధినేత జి.గోపాల కృష్ణమూర్తి గారు, జన విజ్ఞాన వేదిక అధ్యక్షులు డా॥ డా॥ జి.విజయకుమార్ గారు, రాష్ట్ర తెలుగు మహాసభ కార్యదర్శి ఇ.శ్రీనివాసరావు గారు, ప్రాంతీయ రైల్వే సలహా సంఘ సభ్యులు, రోటరీయన్ వొమ్మిన సుబ్రహ్మణ్యం గారు, నెల్లూరు ఖిల్లా చాంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ అధ్యక్షులు సి.సి.సుబ్బారామయ్య గారు, ఖిల్లా తెలుగు దేశం సార్వే ప్రచార కార్యదర్శి అఖిలపక్ష సారాయి వ్యతిరేక ఉద్యమం కమిటీ కన్వేషనరు శ్రీ నోసిరెడ్డి చంద్రమోహన రెడ్డి గారు, రిటైర్డ్ ఖిల్లా విద్యాశాఖాధికారి శ్రీ డి.సామిదాస్ రాష్ట్ర యువజన మహాసభ అధ్యక్షుడు శాంతి సాహస్రాల సమితి కార్యదర్శి శ్రీ వేములపాటి అనంత రామయ్య, సాహితీ వేత్త శ్రీ నేల సూర్య శ్రీ రామమూర్తి, అమరజీవి సత్రిక సంపాదకుడు శ్రీ తుమ్మల రామ ప్రసాదు రెడ్డి, నెల్లూరు ఖిల్లా నేతృదాతల సమితి కార్యదర్శి శ్రీ తిక్కనగల్ల సుకుమార్ రెడ్డి సమతా, సవ్యంద

రక్తదాతల సంఘ కార్యదర్శి శ్రీ నాకాబీ రనేంద్ర, నునొళా సంఘ అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి నెంకటలక్ష్మి నాకాబీ అన్నపుర్రు, సభల్ నూట్లాడినారు. లాయరు సత్తిక సంపాదకుడు శ్రీ రాజగోపాల రెడ్డి నెల్లూరు సర్కమాన సనూజం కార్యదర్శి ఓ.సి నరసింహం, రోట్లో మాన్ గనర్నర్ శ్రీ జక్కా నెంకట రామి రెడ్డి గారు న్యాయవాద సంఘ అధ్యక్షులు శ్రీ యర్రగుడిపాటి రామారావు గారు ఇంకా పలువురు ప్రముఖులు ఆధీనపదన కమిటీలో సందేశాలు శ్రీ రెడ్డిగారికి శ్లూకాంక్షలు పంపిారు. శ్రీ రెడ్డి గారిని సాంప్రదాయ సిద్ధమైన ఉత్సవంతో సభా వేదికకు తేసకొని వచ్చారు. పలువురు ఆధీనానులు, మీతులు, సంఘసేవకులు, శ్రీ రెడ్డి గారికి నూతన స్వామి బహుకరించారు. శ్రీ రెడ్డిగారు తనకు జరిగిన సన్మాన, సత్కారాలకు తన కృతజ్ఞతను తెలియ చేసుకుంటూ, ఈనాటికి కూడా, రాజకీయ అధికారం లేని, ప్రభుత్వ పదవులు లేని సంఘసేవకులకు సనూజంలో గుర్తింపు ఉండడం తనను ఎంతో ఉత్తేజపరిచి భవిష్యత్లో కూడా సేవా కార్యక్రమాలను చిత్తశుద్ధితో అంకిత భావంతో కొనసాగించడానికి స్ఫూర్తిని కలిగించినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియచేసు కున్నారు.

పట్నం జగన్నాథం.

వెన్నా డెల్టా రైతు సదస్సు

తీర్మానములు

1991 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 14వ తేదీన నెల్లూరు నగరములో, పురనుండిరడ్డులో ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి అధ్యక్షత కింద జరిగిన వెన్నా డెల్టా రైతు సదస్సు చేసిన తీర్మానములు:

వెన్నా డెల్టా ఆధుదీకరణ:-

1. నంద సందనతనములకు న్నెబడి అనులయ్ ఉన్న వెన్నా డెల్టా పునరీవలన్యేకరణ అత్యవసరమై వోయింది. సంఘము, నెల్లూరు అనకట్టల పద్ద మట్టి వేరుకొని వోయినందున, ఆ " అనకట్టల నేటి ధారణ శక్తి " కమేణా తగ్గివోతూ వన్నా ఉన్నది. పట్టర్న ఉండి కూడా అంత ప్రయోజనకరంగా లేవు. సంఘము, నెల్లూరు అనకట్టలకు " ఫిక్వ్ బ్యారేజీలు " అనసరమైవోయాయి. అంతేకాకుండా, వెన్నా డెల్టా కాలనలు, చెరువులు స్లాయిస్లు, అక్విడక్సులు పునర్నిర్మాణమును కానించ నలసి ఉన్నది. ఇప్పటి వరకు జరిగిన వెన్నా డెల్టా పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమములు చాలా సజ్జు స్థాయిలోనే జరుగుతూ నన్నా ఉండడం అతి విచారకరం. అతి సజ్జునైన నిధులను విడుదల చేస్తూ వస్తున్నందున పనలు చాలా సజ్జుముగాను, కాలయాపనతోను కూడుకొని ఉన్నది. సంవత్సరానికి ఒక కొటి రూపాయలు నిధితో చెప్పుకోదగిన పనలు ఏకా జరుగనేరవు. ఇదే నిధముగా పునర్నిర్మాణం జరిపిన ఎడల ఈ కార్యక్రమం సంపుర్ణం కావడానికి నంద సంనతనాలు పట్ట గలదు. కావున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, సంవత్సరానికి కనీసం పది కొట్ల రూపాయలకు తక్కువలో కూడా నిధులను విడుదల చేయించి, నిర్మాణ కార్యక్రమములు, సత్సరముగా, సంతుష్టికరంగా జరపడానికి అవకాశం కల్పించ లసినదిగా కోరడమైనది.

కాలనల పూడికల నిర్మాణం రైతు సలహా కమిటీలు:-

2. వెన్నా డెల్టా పారుదల కాలనలను అనగా సర్వేపల్లి, జాఫర్ సానోజ్, కనుపూర్, కలిగిరి రిజర్వాయర్, కాళి, దగదర్శి, క్కుప్పాపట్నం, కొడూరు వగైరా కాలనల పూడికలను సక్రమముగా తేయించి, అయకట్టు భూములకు అవసరమైన నేడవు నేటిని సరఫరా చేయించవలసిన బాధ్యతను, నేటి పారుదల శాఖవారు సంతుష్టికరంగా నిర్వహించ లేక వోనడం దురదృష్టకరం. ప్రభుత్వంవారు " రైతు కమిటీలను "

సర్కారు చేసి, కాలన రివర్స్ సక్రమముగా జరిగే సదుపాయాన్ని పరిశీలించ నలసినదిగా కొరడవ్వెనది. గత సంవత్సరములో, రైతాంగ ఆందోళన ఫలితంగా, పశ్చిమతూ వీడుదల చేసిన నిధుల సహాయంతో సంబంధిత నేటి పారుదల శాఖ ఇంజనీర్లు, కాలన రివర్స్ సక్రమంగా చేయుచులేక పోయినందున, అయిదుకట్టు రైతులు, నెల్లూరు జిల్లా నినియోగ దారులు న్యాయస్థానములో, రైతాంగ రక్షణకొరకు, సక్రమంగా కాలన పూడికలను తీయించుకొనటకును, ఫిర్యాదును దాఖలు చేసుకొనుటకును, కాబట్టి పశ్చిమతూ కాలనపుల పూడికల విషయంలో అపమత్తులతో వ్యవహరించి, గాఢ కమిటీల సహాయంతో, పూడికలను సక్రమంగా తీయించడానికి తగు చర్య తీసుకొననలసిందిగా కొరడవ్వెనది.

నోముశిల ప్రాజెక్టు వత్త నడక నిర్మాణాలు :-

నెల్లూరు జిల్లా న్యవసాయ రంగానికి జీవనజ్యోతిగా నిలసిల్లుతూ ఉన్న నోముశిల ప్రాజెక్టును రాష్ట్ర, పశ్చిమతూ వారు కాల రైతాంగ ఆందోళన ఉద్యమం ఫలితంగా 1975 లో చేపట్టింది. కానీ ఈనాటికి కూడా, ఇంకా కొరవ పని 45 శాతం మిగిలి ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టు మీద అంచనాల నిరూపకు ఖర్చు చేయవలసిన రూ.270 కోట్లకంటే ఎక్కువ వరకు ఖర్చు చేసినా 140 కోట్లు మాత్రమే. పశ్చిమతూ వీడుదల చేస్తున్న స్వల్పమైన నిధులు, ప్రాజెక్టు పాలనా ఖర్చులకు పోను, నిర్మాణ కార్యక్రమానికి, మిగిలేది అతి స్వల్పమే ఉంది. ఉత్తర దక్షిణ ప్రాజెక్టు కాలనపుల త్రవ్వకము, 3 భాగాలు కూడా పూర్తి కావడం. ఈ కాలన కింద పంట కాలనల, పిల్లకాలనలు, ఇంకా ప్రాథమిక దశలోనే ఉంటూ ఉన్నవి. అలస్యం అయ్యే కొద్ది కాలనపుల నిర్మాణం ఖర్చులు పెరిగి పోతూ ఉన్నాయి. కాబట్టి పశ్చిమతూ వారు, తగినంత నిధులను వీడుదల చేసి, ఉత్తర దక్షిణ కాలనపులను నాగిరి కింద ఉన్న కాలనపులను సత్వరముగా నిర్మాణము చేసి అయిదుకట్టు భూములు లభిస్తున్నట్టి దోహదం కల్పించాలి.

వాస్తవ నిర్బంధమైన నేటి వనరుల సర్వేక్షరణ :-

పశ్చిమతూ నేటి వనరుల సర్వేక్షరణ శాస్త్రీయముగాను, వాస్తవికంగాను, రూపొందించవలసి ఉండగా దానికి భిన్నంగా, రాష్ట్ర పశ్చిమతూ 5-6-90 తేదిన, నెల్లూరు జిల్లా గజెట్లో చేసిన ప్రకటన రైతాంగ న్యతిరేఖ ధోరణిలో ఉంటూ ఉంది. యావత్తు వెన్నా డెల్టా కాలనపుల్లోను, చెరువ ల్లోను, సంవత్సరంలో 12 మాసముల పాటు నేటి సరఫరా ఉన్నట్లుగా, భావించి, మొదటి తరగతి కిందకు అయిదుకట్టు భూములను చేర్చడం జరిగింది. అంతేకాక 2,3, మాసాలకంటే మించి నేటి సరఫరా లేని, గండిపాళెం ప్రాజెక్టు, నెర్తి కాలన ప్రాజెక్టు, దగదర్తి కాలన, ఆత్మకూరు, మహిమలూరు నగైరా వందలాది చెరువులకు కూడా 1 వ తరగతిలో చేర్చడంపూర్తి అన్యాయం. ఇక కేవలం నల్లా ధారవైన వందలాది చెరువులలో 5 మాసాలకు మించి నేటి సరఫరా ఉన్నట్లుగా ఉచితంగానూ చేసి, నాచినన్నింటిని 2 వ తరగతిలో చేర్చడం జరిగింది. ఈ అవాస్తవిక, అశాస్త్రీయ నేటి పారుదల వనరుల సర్వేక్షరణ వలన, 1988 సంవత్సరపు నేటి పన్ను చట్టం కింద అయిదుకట్టు దారుల మీద పశ్చిమతూ అక్రమంగా, అధికమైన పన్నును నిధించడం జరిగింది. రైతాంగానికి జరిగిన ఈ అన్యాయాన్ని పశ్చిమతూ వారు తొలగించి, అతి పొడుగుగా విధించబడిన నేటి పన్నును న్యాయమైన రేటిగా, నిధించ వలసినదిగా పశ్చిమతూ కొరడవ్వెనది. ఈ తగ్గించిన పన్ను ఫలితాన్ని రైతాంగానికి 1-7-86 నుండి అన్వయింప చేయాలి.

తమిళనాడు వలె న్యవసాయ పంపు నెట్లకు చార్జీల నివహించుంపు :-

రాష్ట్ర పశ్చిమతూ వారు న్యవసాయ మోటారు పంపు నెట్ల మీద 5 అశ్శశక్తి వరకు చార్జీలను చెల్లించవలసిన అనంతరం లేకుండా, మాఫీ చేసినందుకు, రైతాంగము పశ్చిమతూ అధినిందిస్తూ ఉంది. తమిళనాడు పశ్చిమతూ వారు అమలు జరిపిన విధంగా న్యవసాయ మోటారు పంపు నెట్లను, నిదుచ్చక్తి చార్జీల చెల్లింపునుండి నిముక్తి కల్పించాలి.

6. చేపలు, రొయ్యలు, పంపునెట్లకు అందుబాటు శ్లాబ్ రేటు :-

వ్యవసాయం, నుఖ్యంగా పరి పంట ఉత్పత్తి ఖర్చులు బాగా పెరిగి పోతూ ఉన్నందున రైతులు చేపల వెంపకాన్ని, రొయ్యల వెంపకాన్ని, కొళ్ల వెంపకాన్ని, చేపట్టడం జరుగుతున్నది. ఈ వృత్తులు అన్నే కూడా వ్యవసాయానికి అనుబంధాలు మాత్రమే. నాబార్డ్ సంస్థ కూడా వీటిని వ్యవసాయ అనుబంధ పరిశ్రమలుగా గుర్తించింది. కేంద్రంలోను, రాష్ట్రంలోను, సుత్యపరిశ్రమ వ్యవసాయ శాఖకిందదే కొనసాగుతూ ఉన్నది. వ్యవసాయ నిశ్శబ్దాబయలు, పరిశోధన కేంద్రాలు కూడా, ఈ పరిశ్రమలను వ్యవసాయ అనుబంధ వృత్తులుగా గుర్తించాయి. అలాంటప్పుడు ఈ వృత్తులకు సరఫరా చేసే విద్యుచ్ఛక్తి మోటారులను పారిశ్రామిక మోటారులుగా భావించి, విద్యుచ్ఛక్తి చార్జీలను, పారిశ్రామిక టారిఫ్ కిందకు తీసుకొని రావడం అన్యాయం, అశాస్త్రీయం. కాబట్టి ఈ మోటార్లను పారిశ్రామిక టారిఫ్ నుండి తొలగించి, రైతాంగానికి అందుబాటుగా, శ్లాబ్ రేటును ప్రవేశ పెట్టాలి. ఈ కారణం రాష్ట్ర ముఖ్య మంత్రిగారు ఈ మోటార్లు టారిఫ్ నిషయాల్ చేసిన ప్రకటన రైతాంగానికి ఎంతో ఆశాభంగాన్ని కలుగజేసింది. వీటికి యూనిట్ టారిఫ్ వెంటనే రద్దు చేసి, శ్లాబ్ నిధానాన్ని అనులు జరపాలి. యూనిట్ కు 1-10 వేసలు చార్జీ నిధించి అందులో 50 శాతాన్ని తగ్గించినందున, రైతులు లాభ పడేది వెద్దగా ఉండదు. యూనిట్ సిస్టమ్ ఏ పరిస్థితులలోగాని ప్రవేశ పెట్టకూడదు. బాల్య దశలో ఉన్న చేపల, రొయ్యల వగైరా వృత్తులకును అవసరమైన విద్యుచ్ఛక్తిని కల్పించి ఋణ భారంతో సతమత మవుతూ ఉన్న రైతాంగాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలి.

7. చేపల ఋణాలకు బ్యాంకు నిబంధనల సరళత :-

ప్రస్తుత నియమ నిబంధనల మేరకు నాణిజ్య బ్యాంకులు, చేపల, రొయ్యల రైతులకు ఋణాలు ఇచ్చుటలో వెడుతూన్న అసహజసన్నెన అభ్యంతరాన్ని తొలగించి, గతంలో వ్యవసాయానికి ఉపయోగించిన ధాములలో కూడా చేపల, రొయ్యల వెంపకాలకు అనుమతి ఇస్తూ ఋణాలను మంజూరు చేయగలసినదిగా కొరడమైనది. ఈ నిబంధనలను సముచితంగా మార్పు చేయుటకు రిజర్వు బ్యాంకు వారు, నాబార్డ్ సంస్థవారు, కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖవారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు సతమత చర్యను తీసుకొనకొరడమైనది.

8. గృహవిద్యుచ్ఛక్తికి పాత పద్ధతి ప్రచారదోషగణ :-

ఇటీవల కాలములో రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు వారు, నెలనెలకు, మీటరు రేడింగులు తీసి నినియోగదారులకు ప్రయోజనకరంగా కార్డులను ఇస్తూ వచ్చిన విధానాన్ని మార్పు చేసి దానికి బదులు, మీటరు రేడింగులు ఉచిత జనితంగా నమోదు చేసుకొని, తత్ఫలితంగా సాచ్చింపు శ్లాబ్ రేటును నిర్ణయించి, లక్షలాది విద్యుచ్ఛక్తి నినియోగదారులను అయోమయ స్థితిలోనికి దింది, అవసరమైన సంక్షేమాన్ని రేఖిల్పించడాన్ని ఈ సదస్సు నిరసిస్తూంది. ఈ ప్రజా వ్యతిరేఖ విధానాన్ని రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి మాత్రీ వెంటనే రద్దు చేసి, రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి, సంస్థవారు, కేరళ రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి సంస్థ చేసిన మాదిరిగానే మన రాష్ట్రంలో కూడా నెలసరి కార్డు విధానాన్ని, నెలసరి బిల్లు వ్యవస్థను ప్రచారపద్ధతి రిచవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది. ఈ అవసర చర్యదాఖా, విద్యుచ్ఛక్తిబోర్డు వారు యమమూతన అనుభవిస్తున్న లక్షలాది విద్యుచ్ఛక్తి నినియోగదారుల ఆవేదనను తొలగించవలసినదిగా కొరడమైనది.

9. తుఫాను సహాయ నిబంధనలు :-

నెల్లూరు జిల్లా గాను గాను తుఫాను జిల్లాగా మారిపోయింది. పశ్చిమ ఒకటిన్నర సంతాపంలోపల ఒక పర్యాయం తుఫాను తాకిడితో వేగగ్లకు, తోటలకు, ఫలవృక్షాలకు తీవ్ర నష్టం కలుగుతున్నది.

రాష్ట్ర పశ్చిమతీర్థం, కేంద్ర పశ్చిమతీర్థం ఇందుకు సంబంధించి ఒక సమన్వయ కమిటీని ఏర్పాటు చేసి, తుఫాను కొడును గూఢాంగిరి, మాగ్గదర్శిక సూత్రాలను నిర్వహించి తుఫాను వీడితే రైతులకు తగు రక్షణ కల్పించవలసినదిగా కోరడమైనది.

బొరింగులకు సబ్సిడీలు :-

దుర్భిక్ష పరిస్థితులు నల్ల మెట్ట ప్రాంతాలలో భూగర్భ జలాల ఘట్టం సంగత్యమానికిని, సంగత్యమానికి కిందకి దిగి వోతూ ఉన్నందువలన, ఫల వృక్షాలకు, ఆకుతోటలకు, మెట్ట పంటలకు అవసరమైన నీరు లభించడం లేదు. బొరింగ్ల వోతు, వెంచనీదే నీరు లభించడం లేదు. వోతు బొరింగులు నిర్మాణ వ్యయాన్ని రైతులు భరించ లేక వోతున్నారూ కాబట్టి దిన్నారూ, సన్నారూ రైతులకు పశ్చిమతీర్థం బొరింగులను ఉచితంగా పంపిస్తూ, వెద్ద రైతులకు 50 శాతం సబ్సిడీతో బొరింగులు చేయించే ఏర్పాటు చేయించకోరడం అయినది. నేటి మట్టాన్ని వెంచడానికి దోహదం కలిగించే ఊట చెరువులను, అన్నే మండలాలలో నందూది దిన్న దిన్న ఊట చెరువులకు, తటాలను, గుంటలను, యుద్ధ ప్రాంతపడిక మీద త్రవ్వించడానికి అవసరమైన పథకాలను పశ్చిమతీర్థం ప్రవేశపెట్టాలి.

దేవుని కొన, వెలుగొండ నగైలా కొల్ల ప్రాజెక్టులు :-

వ్యవసాయ రంగంలో అభివృద్ధికి నడుస్తూనే వెంకటగిరి, ఉదయగిరి, రావూరు, అత్తకూరు, సూర్యూరు వేట, కావలి తాలూకాలలో భారీ మధ్య తరగతి దిన్న, వ్యవసాయ నేటి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాన్ని రాష్ట్ర పశ్చిమతీర్థం సత్వరంగా చేపట్టాలి. ఉదయగిరి తాలూకాలలో నీలాచలపురం ప్రాజెక్టు, వెంకటగిరి తాలూకాలో దేవునికొన ప్రాజెక్టు వెంచడమైన ప్రాజెక్టులను కాలసిలంభన చేయకుండా, సత్వరంగా సర్వేలు పూర్తి చేసి, నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించాలి.

బ్యాటెన్సింగు రటాకాలు :-

వెన్నా డెల్టా ప్రాంతాల కాలపుల నూడి, అయ్యకట్టులోని కొన భూములకు సేద్యపు నీరు సకాలంలో తగినంతగా అందనందున, నేటి పరభా అభివృద్ధి పరిచేటందుకూను, అనున్నేన పద్దెలాలలో దిన్న, దిన్న బ్యాటెన్సి తటాలను, నిర్మాణం చేసి, ప్రాంతాల కాలపులో ఫిక్స్ పట్టర్న్లను ఏర్పాటు చేసి, కొన అయ్యకట్టు భూములకు రక్షణ కల్పించవలసినదిగా కోరడమైనది.

ధర్మల్ స్టేషన్లు, సబ్స్టేషన్లు, ట్రాన్స్మిషన్లు :-

కృష్ణాపట్నం సూపర్ ధర్మల్ స్టేషన్ నిర్మాణకార్యక్రమాన్ని సత్వరంగా ప్రారంభించాలి. జిల్లాలోని అన్నే మండలాలలో అవసరమైన కేంద్రాలలో, సబ్ స్టేషన్లు నిర్మాణం చేపట్టాలి. తగినన్ని ట్రాన్స్మిషన్లను లేపందువలన, రైతులకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాలో పలమూరు అంతరాలు కలుగుతూ, షెర్లకు సకాలంలో నీరు లభించనందున, రైతులు అవసర నష్టాలకు గురి అవుతున్నారు గాన, గాఢ సేను లలో నిరివిగా ట్రాన్స్మిషన్లను వెలకొల్పాలి.

సిస్టర, సశాస్త్రీయ పంటల భీమా పథకం :-

రైతాంగ రక్షణకు వర ప్రసాదమైన పంటల భీమా పథకాన్ని సశాస్త్రీయమైన రీతిలో, సిస్టర స్థాయిలో వాణిజ్య షెర్లకు కూడా అన్వయంప చేస్తూ, బాంకు ఋణాలతో నిమిత్తం లేకుండా ప్రవేశ పెట్టాలి. ఇందు నిమిత్తమై కేంద్ర రాష్ట్ర పశ్చిమతీర్థం ఒక నిపుణుల కమిటీని నియమించి, భీమా పథక సకల నిర్వహణ కొరకు అవసరమైన భారీ భవనాలను నిర్మాణం చేసి, పాలనా యంత్రాంగానికి అవసరమైన గణాంకశాఖను, వ్యవసాయశాఖను, భీమాశాఖను వాలచరణశాఖను, మొదలైన శాఖలను ఏర్పాటు చేసి వాస్తవికమైన పంటల, భీమా పథక నిర్వహణను చేపట్ట వలసినదిగా కేంద్ర, రాష్ట్ర

పటిటలకు గిట్టుబాటు ధరలు:

పాతిక శతాబ్దముగా రైతాంగము ఎంతో ఆందోళన చేసినప్పటికినీ, ఈ నాటికి కూడా వరి, వగైరా ధాన్యాలకు పశ్చిమ గిట్టుబాటు ధరను లభింపజేయు లేక పోవడం విచారకరం. పశ్చిమ నిర్ణయించిన ధరకు కూడా రైతు తన ధాన్యాన్ని అమ్మకాలేనప్పుడు, ఆయా జిల్లా కలెక్టర్లు, "రైతు పర్మిట్లను" ఇచ్చి తద్వారా రైతులు తమ ధాన్యాన్ని బయట ప్రదేశాలలో విక్రయించుకొనడానికి అవకాశం కల్పించాలి. నిర్ణయించిన "మద్దతు ధరకు" పౌర సరఫరాల కార్పొరేషన్ ధాన్యాన్ని గత్యంతరము లేకుండా కొనుగోలు చేయాలి " నెల్లూరు మొల గొలుకులు" మొత్తమైన నాణ్యమైన ధాన్యాలకు సొమ్ము ధరను నిర్ణయించాలి.

"మార్కెట్" నిష్పయోజన పరిస్థితులు:

మార్కెటింగ్ యార్డలలో చిరుధాన్యాలకు నిలవ చేసుకొనే వసతిని కల్పిస్తూ, నిలవ చేసిన ధాన్యానికి రైతుకు రక్షణను వెనువెంటనే ఇస్తూ, నిలువ చేసిన ధాన్యము నిలవలో కనీసం 50 శాతానికి బుణాన్ని రైతుకు అందజేయాలి. ధాన్యాన్ని తెచ్చుకున్న రైతుకు, అతని పశువులకు ఉండడానికి వసతులు కల్పించాలి. ధాన్యాన్ని కొనుగోలుచేసే వ్యాపారస్థులు కున్నాకై తక్కువ ధరకు రైతు ధాన్యాన్ని కొనుగోలుచేసే ప్రమాద పరిస్థితిని సృష్టించి, రైతును నిలవ దొడ్డి చేస్తూ ఉన్నందువలన, "మార్కెట్ యార్డులు" రైతు ప్రయోజనాలకు అనుగుణ్యంగా లేవు. రైతును ఈ దుర్మర పరిస్థితులనుండి "పరిరక్షించాలి".

తిక్కువరపుపాడు బ్యాండ్ కాలవ కడగండ్లు:

కనుపూరు కాలవ నుండి, తిక్కువరపుపాడు వగైరా గ్రామాలకు బ్యాండ్ కాలవను తవ్వి పది, 15 సంవత్సరాలు గడిచిపోయినప్పటికినీ, తిక్కువరపుపాడు కాలవకు జాతీయ రహదారి కిని రైల్వేలైనుకును ఇప్పటి వరకు వంతెనలు నిర్మాణంచేయవలసిందినట్లు ఈ బ్యాండ్ కాలవ ఫలితాన్ని 10, 15 గ్రామాల ఆయకట్టుదారులు అనుభవించలేక పోవడం శోచనీయం. రాష్ట్ర పశ్చిమతం వెంటనే సంబంధిత కేంద్ర పశ్చిమత శాఖలతో సంప్రదింపులు సత్వరంగా జరిపి వంతెనల నిర్మాణాన్ని త్వరితంగా జరిగే ఏర్పాటుచేయవలసిందిగా తీర్మానించడమైనది.

నక్కల కాలవ వగైరా డ్రైనేజీలు:

నెల్లూరు జిల్లాలో డ్రైనేజీ వసతులు కల్పించవలసిన నూగాణి భూములు చాలా కొద్ది విస్తీర్ణంలో ఉన్నప్పటికినీ, ఈనాటి వరకుకూడా నక్కల కాలవ, అల్లూరు శాఖలు, ములిదేవి, వగైరా ముంపు భూములకు "మురుగు నీటిని" బయటకు పంపే వసతిని పశ్చిమతం కల్పించకపోవడం విచారకరం. పశ్చిమతం వెంటనే అవసర చర్యలు జరపాలి.

ఆయుకట్టులో చేర్పాటి:

నోమశిల ప్రాజెక్టు కింది ఉత్తర, దక్షిణ కాలవుల కింద పొరువల జరుగుతున్న సుమారు 2,50,000 ఎకరాల ఆయుకట్టు భూములను, ప్రాజెక్టు ఆయుకట్టు కిందకు తెచ్చి వర్షేకరణ చేయాలి. ఆ నిధిముగా చేసిన ఎడల, ఇందుకు సంబంధించిన కాలవల పాలనా వ్యయమునకు సరిపోవు "మెయింటెనెన్స్ చార్జీలు" ఈ శాఖకు లభించగలవు. కాబట్టి ఇందుకు సంబంధించి సత్వర చర్యలు సంబంధిత శాఖ తేసుకొన కొరడమైనది.

నిస్కరించిన పాత పాశ్చాత్య ఆయుకట్టు భావములు:

“నెల్లూరు ఆనకట్ట” కింద గుర్తింపబడిన “ఆయుకట్టు విస్తీర్ణం” మొదట అరవై వేల ఎకరాలు మాత్రమే ఈ నాటికి ఈ ఆయుకట్టు విస్తీర్ణం లక్ష ఎకరాల స్థాయికి విస్తరించింది. కానీ పాలనా చార్జ్లు అరవై వేల ఎకరాలకు మాత్రమే లభిస్తూ ఉన్నాయి. కాబట్టి మిగతా 40 వేల ఎకరాలను గూడా అధికార పురస్కారంగా ఆయుకట్టులో చేర్చి తద్వారా మిగతా 40 వేల ఎకరాల మొదల పశువులను నుండి పాలనా చార్జ్లను వృందీకరించడమైనది. అదే నిధిగా సంఘం ఆనకట్ట కలిగిరి రిజర్వాయరు మొదలైన ఆయుకట్టు విస్తరణకు సంబంధించినట్లుగా, అధికంగా చెందనలసిన పాలనా చార్జ్లను నోటి వనరులు కాని పశువులను నుండి సేకరణ చేయవలసిందిగా తీర్మానించడమైనది.

నేటి తేరుమా విధానాల రూపకల్పనలో రాష్ట్ర పశువుల నెపలాలు

తెలుగుదేశం పశువుల చేసిన అశాస్త్రీయ, అసమంజస, అవాస్తవిక, నేటి తేరుమా పన్ను నిర్ణయ విధానాలనే, కాంగ్రెస్ పశువుల కూడా, అనుసరిస్తున్నది. నేటి పన్ను రేటును నిర్ణయించడంలో, గమనించవలసిన ముఖ్యసూత్రాలను విస్మరించింది. జాతీయ, నేటి సరఫరా వాస్తవిక పరిస్థితి, పంటల విలువలు, శ్రేణిపరిస్థితులు, రవాణా సౌకర్యము, నాణ్యతలో పంటల ధరవరలు వగైరా లను అన్నింటినీ పరిశీలనలోనికి తీసుకుంటూ, మౌళిక పన్ను విధాన సూత్రాలను అనుసరిస్తూ, నేటి తేరుమా రేట్లుగాని, భావిమన్ను గాని, నిర్ణయించబడాలి.

1958 వ సంవత్సరం భూమి శిస్తు, నేటి తేరుమా సంస్కరణ కమిటీ

1958లో సంస్కరణ కమిటీని రాష్ట్ర పశువుల నియమిస్తూ, ఆ కమిటీ రాష్ట్రంలోని, భూమి శిస్తు రేట్లను, సేద్యపు నేటి చార్జ్లను పోతుబద్ధంగా, రూపొందించమని, కోరింది. ఆ కమిటీ చేసిన సిఫారసులలో, రెండు సిఫారసులు ప్రాధాన్యత వహిస్తున్నాయి. మొదటిది, పశువుల అందచేసే, సేద్యపు నేటికిగాను, నిధించే పన్ను, ఆయుకట్టుల సారాన్ని, పంటల విలువలను ప్రాతిపదికగా, తీసుకోవడం. రెండవది అయితే భూములకు పశువుల సేద్యపు నేటిని అందచేసినందుకూను, ఆ సేవలకు ప్రతిఫలంగా, పన్ను నిధింపు.

1962 అదనపు ల్యాండ్ రెవెన్యూ శాసనం

పశువుల ఆదాయాన్ని ఇనుముడింపజేసుకోడానికి గాను, మౌళిక సూత్రాలలో నిమిత్తం లేకుండా, ఒకేమారు ల్యాండ్ రెవెన్యూ రేటును ఇనుముడింపజేస్తూ, చట్టాన్ని తీసుకొనిరాగా. ఆ చట్టానికి రైలాంగంలో వ్యతిరేకత వచ్చింది. నల్లరాజారెడ్డి వగైరా 44 మంది చిత్తూరు జిల్లా రైతులు, రాజ్యాంగ శాసనానికి వ్యతిరేకమైన, ఈ అదనపు ల్యాండ్ రెవెన్యూ చట్టము చెల్లదని ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో రిట్ పిటిషన్ దాఖలుచేయగా, ప్రదేశ్ హైకోర్టు ఈ శాసనం రాజ్యాంగములోని 14, 19 అధికరణాలకు వ్యతిరేకమని, తీర్పును ఇస్తూ, ఈ చట్టాన్ని కొట్టివేయగా, రాష్ట్రపశువుల సుప్రీంకోర్టులో ఆపేలుచేయగా, ఆ కోర్టుచైంది

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్యాకార్డును తీర్పును ఖాయపరస్తూ, ఒక విస్తృతమైన, చారిత్రాత్మికమైన, తీర్పును చేసినప్పటికిని తిరిగి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1975 లో మరొక అదనపు నీటి తీర్మానాన్ని చేసి, నీటి తీర్మాన రేట్లను పరిమితంగా నిర్ణయించింది.

1986 నీటి తీర్మాన పాఠ్యపు చట్టం

తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 1986లో నీటి తీర్మాన పాఠ్యపు చట్టాన్ని చేసింది. తద్వారా నీటి తీర్మాన రేట్లను రెడ్డింపు చేయడం జరిగింది. ఈ చట్టం 1-7-1986 నుండి అమలులోనికి రావలసివుండింది. ఈ చట్టం క్రింద ఈదిగవ ఉదాహరించిన ప్రకారం నీటి తీర్మాన రేట్లను నిర్ణయించింది.

భారీ మరియు మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు 1, 2 తరగతులు

మా గా ణి:

1వ కారు	రూ. 60-00 లు		ప్రతి రూపాయ నీటి తీర్మాన మీద
2వ కారు	రూ. 90-00 లు		రూపాయకు 0-37 వైసల వంతున
ఆరువడి	రూ. 40-00 లు		నెస్సులు చెల్లించాలి
దో ఫసల్	రూ. 150-0 లు		

చిన్న నీటి వనరులు - 3, 4, 5 తరగతులు

మా గా ణి:

1వ కారు	రూ. 40-00 లు		ప్రతి రూపాయ నీటి తీర్మాన మీద
2వ కారు	రూ. 60-00 లు		రూపాయకు 0-37 వైసల వంతున
ఆరువడి	రూ. 30-00 లు		నెస్సులు చెల్లించాలి.
దో ఫసల్	రూ. 125-00 లు		

వై నిధంగా, పాచుగా, విధించబడిన ఈ నీటి తీర్మాన శాసనానికి వ్యతిరేకంగా రైతాంగ ఆందోళన ఉద్యమాలు చెురేగడంతో, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం, రైతాంగ, వ్యతిరేకతను నిరోధించడానికి గాను, వైన వివరించిన రేట్లను కొన్నింటిని కొద్దిగా తగ్గించబడినప్పటికీనో రైతాంగ, అసంతృప్తి, ఆవేదన, అధ్యుతం కాలేదు. అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఈ పాఠ్యపు నీటి తీర్మాన రేట్లను ప్రతి ఘటించడానికి, ముందుకు వచ్చాయి.

1988 నీటి పన్ను చట్టం

ఈ నేపథ్యంలో, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ అధినేతలు, పునరాలోచించి పాఠ్యపు నీటి తీర్మాన చట్టానికి మార్పులు తేవడం జరిగింది. ఈచట్టంవేర మార్పుశారు. పాఠ్యపు నీటి తీర్మాన అని నామకారణాన్ని తొలగించి దానిస్థానంలో నీటిపన్ను చట్టము అని నూతన నామకరణం ప్రవేశపెట్టారు. ఇదే 1988 నీటిపన్నుచట్టం. 1, 2 రేట్లలో కొద్దిమార్పు తేవడం తప్ప ఈ శాసనానికిన్ని పాతచట్టానికి వెద్దతేడా ఏమీలేదు. ఈ మార్పు, పాత సారాను కొత్త నోసాలో దింపిన రీతిలోనే జరిగింది. ఐతే ప్రభుత్వ సేద్యపు నీటి వనరుల వర్గీకరణలో మార్పు కొత్త నిశ్శబ్ద ప్రవేశపెట్టబడింది. పాత చట్టంలో ఐదుతరగతులు ఉండగా, ఈ కొత్త చట్టంలో రెండు తరగతులు మాత్రమే పుంటూవున్నాయి ఒకటవతరగతి క్రింద బారీ మరియు మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు చేర్చబడినవి. ఈ ఒకటవ తరగతి క్రింద నమోదు కాబడిన యాచత్తు,

జలాశయాలు, కాలవలు, చెరువులు, తభకాలు సంవత్సరము అంతా నేదవు నేరు సరఫరా చేసిగా వుండాలి. రెండవతరగతి క్రింద నమోదు చేయబడిన అన్ని చెరువులు, గుంటలు, తబకాలు, కాలవలు, నగ్గెలలో సంవత్సరములో ఐదునెలలకు మించి నేదవు నేరు సరఫరా చేసిగా వుండాలి. ఈ వర్గీకరణ నేటి తేరుమా రేట్ల నిర్ణయానికి సంబంధించిన మాళిక సూత్రాను ఏమాత్రము పరిగణనానికి తీసుకొనలేదు. ఒకానొక పశ్చాత్తాపానికి నిధుల కొరత దారుణంగా ఏర్పడింది. పశ్చాత్తాపాన్ని నేటిస్తున్న నిధుల కొరత నేపథ్యంలో, పశ్చాత్తాప ఉన్నతాధి కారుల ఒక సాహసోపేతమైన న్యాయశాస్త్ర గారడికి నిర్ణయమయ్యారు. 1988 సంవత్సరపు నేటి పన్ను శాసనానికి గవర్నరు గారి ఆమోదముద్ర లభించక ముందే పన్ను చసూళ్లకు ఉపక్రమించారు.

పశ్చాత్తాప మొమో నెం.758/యు/87-4

1988వ సంవత్సరము నుంచి పిబిసరి 22వ తేదీన రాష్ట్రపశ్చాత్తాప మైన ఉదహరించిన మొమోని రూపొందించి అందరి ఖిల్లా కలెక్టర్లకు పంపుతూ, నేటి పన్నును 1-7-1986 నుండి లెక్కుచేసి చసూళ్లు అత్యవసరముగా చేయాలని ఆదేశించింది. అనగా ఈ కొత్త చట్టం తే 1-7-86 నుండి అమలులోనికి వచ్చినట్లు భావించబడింది. చట్టరీత్యా యిది ఒక దుండకు చర్య. 1988లో నేటి పన్ను చట్టం క్రింద, నేటి తేరుమా రేట్లను ఈ క్రింది విధంగా వొందుపరిచారు. ఐదు తరగతులకు ఐదులు రెండు తరగతులు మాత్రమే వేర్కొనబడినవి.

మూగణి	1వ తరగతి	రెండవ తరగతి
1వ కారు	60-00	40-00
2 లేక 3వ కారు	60-00	40-00
ఆరువడి		
రెండు లేక 3వ కారు	40-00	30-00
దొవ్వనరి	120-00	60-00

సిద్ధాంత రహిత శాసనం - నౌకార్యుల్ రిట్టు

1988 నేటి పన్ను చట్టానికి వ్యతిరేకంగా విస్తృతమైన రైతాంగ ఉద్యమము చెలరేగింది ఈ ఉద్యమములో నెల్లూరు ఖిల్లా రైతాంగము ప్రధాన పాత్ర నిర్వహించింది. నెల్లూరు ఖిల్లా రైతాంగము తరుపున ఈవాసకర్త మరియు మాకలపాటి వెంకారెడ్డి అనే రైతు, ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో, రిటపిటిషన్ నెం.7817/1988 దాఖలుచేసి ఆ శాస్త్రీయము, రాజ్యాంగ శాసన విరుద్ధము అయినా 1988 నేటిపన్ను చట్టం చెల్లనరదని చేసిన వాదనను, హైకోర్టు తాత్కాలికముగా అంగీకరిస్తూ, పన్ను చసూలుకు వ్యతిరేకంగా స్టే ఉత్తర్వులు యిచ్చింది. ఈ శాసనం క్రింద చేయబడిన నేదవు నేటివనరుల వర్గీకరణ సూత్రవిరుద్ధముగా, న్యాయవిరుద్ధంగా వుందని వాదన జరిగింది. భూసారాన్ని, పారుదల వసతిని, జుశయ సమర్థతను, నేటిపరఫరా కాలపరిమితిని, భౌతిక పరిస్థితులను, పంటలవిలువలను, శేతావ్వస్థితులను, రవాణా సౌకర్య మును, పంటల ఫలింపు స్థాయిని, ధరల నరల వగైరాలను పరిగణనానికి తీసుకొనలేదని రైతాంగ వాదన హైకోర్టు స్టే ఫలితంగా, 1-7-1986 నుండి, రైతుల నుండి, చసూలు చేయవలసిన నేటి తేరుమాను నిలిపివేయింది. అయితే ఇటీవలన హైకోర్టు కొద్ది మార్పులతో ఆ స్టే ఉత్తర్వులను రద్దుచేసింది.

అర్ధవర్షానికి గజిట్ పక్కటన:

స్వాక్రొర్ను లో స్వే రద్దు అనంతరం రాష్ట్ర పశుత్వ ఆలోచన విధానము లో మార్పు వచ్చింది. 1988 సంవత్సరములో, అమలులోకి వచ్చిన నేటి పన్ను చట్టం క్రింద గజిట్ నోటిఫికేషన్ చేసి, అనంతరం నేటి తేరూమా రేటును నిర్దిష్టంగా, నిర్ణయించి, వసూళ్లకు ఉపక్రమించడం అనంతరం వేరయింది. చట్ట సంబంధమైన, విధులను అనుసరించడం సజబుగా వుంటుందని, పశుత్వం భావించింది. కాని నేటి పన్ను నిర్ణయ విధానాన్ని సక్రమంగా, పరిశీలన చేయకుండానే గజిట్ నోటిఫికేషన్ నాలుగవ సెక్షన్ క్రింద చేసింది. తత్ఫలితంగా ఆ చట్టంలోని, మూడవ సెక్షన్లో నమోదు కాబడిన నేటిపన్ను రేట్లు, అమలు జరుపలేకపోయింది. అన్ని జిల్లాలలో, గజిట్ నోటిఫికేషన్లు ఆయా జిల్లాల గజిట్ ద్వారా చేయబడినది. నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించి, గజిట్ నోటిఫికేషన్ 5-6-90న జరిగింది. ఈ నోటిఫికేషన్కూడా వెనుకటి పశుత్వం చేసిన తప్పులనే పునరావృతం చేసింది.

తేరు తెన్నులైని ఆశాస్థ్యమైన నేటివనరుల వర్గీకరణ:

పశుత్వ పక్షంగా, ఏ దిన్న పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టినా, పశుత్వవారసంబంధ ప్రాంతానికి ఆ విషయానికి ఎంతో ప్రభావాన్ని కలుగజేస్తుంది. కాని కొన్ని కొట్ల రైతు కుటుంబాలకు సంబంధించిన నేటి తేరూమా గజిట్ నోటిఫికేషన్ విషయాన్ని గురించి, కించిత్తు కూడా, వారసంబంధితానికి పత్రికా ముఖంగా ప్రకటించలేదు. రైతాంగానికి ఈ ప్రకటనను గురించి ఏ సమాచారము అంగలేదు. ఎలాగో, ఈ విషయం జిల్లా రైతు సంఘం ద్వారా రావడంతో, ఈ వాచకర్లు, ఈ గజిట్ నోటిఫికేషన్ పరిశీలించిన ఫలితంగా, కొట్లాడి రూపాయలను నేటి పన్ను రూపంగా, రైతాంగము నుండి, 1-7-1986 లగాయుతు మూలం చేయుటకు అధికారాన్ని ఇస్తూ వున్న ఈ గజిట్ నోటిఫికేషన్ ఎంత లోపభూయిష్టంగా వుందో, తెలుసుకోడానికి వేలైంది. ఈ గజిట్లో చేయబడిన పశుత్వ సేద్యపు నేటి వనరుల వర్గీకరణ ఎంత అవాస్తవికమో, లోప భూయిష్టమో, చట్ట విరుద్ధమో, రైతాంగ ఘటిరేకమో, అప్రజాసామికమో, తేటతెల్లమయింది. తేరు తెన్నులైని ఈ నోటిఫికేషన్ క్రింద నేటి వనరులు రెండు తరగతులుగా వేర్కొనబడింది. 1వ తరగతి క్రిందకు నమోదు కాబడిన నేటి వనరులకు, సంవత్సరమంతా, నేటి సప్లయ్ వున్నట్లుగా భావించి, ఈ తరగతిలో చేర్చారు. కాని, ఈ ఒకటవ తరగతిలో చేర్చబడిన ఏ నేటి వనరు ద్వారా గాని, సంవత్సరమంతా నేటి సరఫరా జరగదనే విషయం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఈ ఒకటవ తరగతి క్రిందకు నెల్లూరు జిల్లాలో ఈ క్రింద ఉదహరించబడిన ప్రాజెక్టులు, చెరువులు, కాలువలు, తటాకములు నమోదు కాబడినవి.

§ వే § నోముశిల ప్రాజెక్టుకు, దాని క్రింది పారుదల కాలువలు, ఆ కాలువల ద్వారా సేద్యపు నేటిని, వొందగలిగిన అన్నీ చెరువులు, తటాకములు వగైరాలు.

§ బి § పాత వెన్న డెల్టాకు సంబంధించిన సంగం అనకట్ల, నెల్లూరు అనకట్ల, ఈ రెండు అనకట్లల క్రింద వుంటూవున్న అన్నీ సప్లయ్ కాలువలు, అంతేగాక సంబంధిత చెరువులు మరియు కలిగిరి రిజర్వాయరు, దువ్వూరి చెరువు, సరేషల్లి చెరువు, కనుపూరు కాలువ, కావలి కాలువ, నెల్లూరు చెరువు, సరేషల్లి కాలువ, జాఫర్ సావోజ్ కాలువ, కృష్ణాపట్నం, వల్లూరు. కాలువలు § కలిగిరి రిజర్వాయరు. క్రింద, ఈ సఫన్, సదర్న్, సెంట్రల్ సప్లయ్ ఛానల్స్ : దగదర్మి కాలువ, సంబంధిత. చెరువులు, కావలి కాలువ, సంబంధిత. చెరువులు, కనుపూరు కాలువ సంబంధిత చెరువులు. నోముశిల ప్రాజెక్టు నార్మ్ ఫీడరు, నాల్ ఫీడరు ఛానల్స్ క్రింద పారుదల వొందనున్న అన్నీ చెరువులు 1వ తరగతి క్రిందకు నమోదు కాబడినవి.

గిరి కళింది నది అనకట్ట తాలూకు నెర్తి కాలవ పూజకు కింది 24 చెరువులు, నెర్తికాలవ, గూడా, ఒకటవ తరగతిలో చేర్చబడడం జరిగింది.

గిరి గండిపాళెం పూజకు భూములు కూడా ఒకటవ తరగతి కిందకే తీసుకొని రాబడినవి.

అవాస్థానికమైన వర్గీకరణ వివరాలు:-

మైన వేర్కొన్న పూజకులు, కాలవలు, చెరువులు, నగ్గెరాల కింది ఆయకట్టు భూములకు సంవత్సరములో, రెండు మాసముల నుండి నాలుగు మాసములకు లోబడి, సేద్యపు నీటి సరఫరా వుంటు వుండగా, వాస్తవికానికి నిరుద్ధంగా, మైన వేర్కొన్న ఆయకట్టు భూములకు రూపొందించిన సంవత్సరముంతా, నీటి సరఫరా వున్నట్లుగా భావించి చేసిన వర్గీకరణ ద్వారా రాష్ట్ర పశుభక్షం రైతులకు తీరని నష్టం కలిగింప జేసింది. ఈ వర్గీకరణ ఫలితంగా, మైన వేర్కొన్న అధికమైన నీటి తీరునా సన్న పశుభక్షానికి చెల్లింప వలసి వస్తుంది. ఈ ఒకటవ తరగతిలో నెర్తికాలవ యొక్క 24 ఎకరాల ఆయకట్టు భూమిని చేరడం నా సాక్ష్యంగా వుంది. ఆ పూజకు కింది నెర్తికాలవను గాని, చెరువులనుగాని, 1984, నవంబరు తుఫాను తరువాత సక్రమంగా రివేరు చేయనందువలన ఆయకట్టులో న్యవసాయం కుంటు పడిపోయి, సన్నకారు రైతులు, న్యవసాయ కార్మికులు, నలసలు కూడా పోషడం జరిగింది. ఇంకా వివిధ మేముంటే ఒకటవతరగతిలో దగ్గర్నీ, బొగ్గు, కానలి, జలదంకి, మర్రిపాడు, ఉదయగిరి, నరికుంటపాడు, మండలాలలోని చెరువులను చేర్చడం జరిగింది. ఈ మండలాలలో సంవత్సరంలో ఒకమాసము నీటి సరఫరాకే చెరువులు నోచుకోలేదు. ఇక కలిగిరి చెరువు, సరేపల్లి చెరువు తరువాత ఈస్టర్న్, సదర్న్ నెంట్రల్ థానల్స్ కింది కొన భూములు, సరేపల్లి జాఫర్ సానోజ్ కాలనల కింది కొన పొరుగు భూములు ఒక కారుకు కూడా, నోచుకోక రైతులు నానా అగచాటు, పడుతూ వున్నప్పుడు, ఈ ఆయకట్టు భూములను ఒకటవ తరగతి కిందకి తీసుకొని రావడం అక్రమం. నోచుకొని పూజకు కింది కాలనల ద్వారా ఈ సం సంవత్సరము కొని చెరువులకు నీటి సరఫరా పొందగలిగింది. ఈ చెరువుల కింద భూములు గాని, కలిగిరి రిజర్వాయరు, కాలన కింద భూములు గాని, నెల్లూరు చెరువు, సరేపల్లి చెరువు కాలనల కింది ఆయకట్టు భూములలో ఒక్క మైలు నిజయవంతముగా, పండించు కొడానికి కూడా రైతులకు ఎంతో శ్రమించాల్సి వస్తూవున్నది. అనేక గ్రామాలలో గొట్టపు బావుల ద్వారా నీటికి ఎద్దడి ఏర్పడినపుడు నేరు సరఫరా చేసుకోవడంతో పంట చేతికి వస్తూ వుంది. అసల నోచుకొని పూజకు నేరును అత్యవసరమైనపుడు వెనకానికి దించి, కలిగిరి రిజర్వాయరుకు నెల్లూరు చెరువుకు, జాఫర్ సానోజ్ సరేపల్లి, కాలనలకు నేరు అందచేయని యెడల ఒక్క కారు పండించడం కూడా కష్టం తరమైన పనిగా వుంటుంది. దుర్నిష్ట పరిస్థితులు నెల్లూరు జిల్లాను గత 12 ఏళ్లుగా బాగా అనరించాయి. ఇట్టి పరిస్థితులలో, వెన్న డెల్టా ఆయకట్టు భూములకు నోచుకొని పూజకు జూలయము కల్పితముగా నెలసిల్లింది. ఈ పూజకు నేరులేని యెడల వెన్న డెల్టా భూములలో నార్కు వోసుకోవడం కూడా దుర్లభం అవుతూ వచ్చింది. నెల్లూరు పట్టణానికి నోచుకొని పూజకు జూలయం ఒక కానుకగా నిరాజిల్లు తుంది. నోచుకొని నేరు లభించకపోవడం నాలుగున్నర లక్షల జనాభా కలిగిన నెల్లూరు నగరం నీటి ఎద్దడి సమస్యతో ఎంతో సతమతమైపోయి వస్తూ వుండింది.

రెండవతరగతి జూధారాలు :-

వైన వేర్వోన్న నోనుశిల, వెన్నాడెల్లా, నెర్రికాలవ, గండిపాళెం పాజెక్కు నగ్గెరా వగ్గెరా జూధారాలను, మినహాయిస్తే, జిల్లాలో, ఉంటూవున్న నిగతా యావత్తు, చిన్న చిన్న, నోటివనరులును, రెండవ తరగతి కింద, వేగజిబ్ నోటిఫికేషన్లో, వేర్వోనబడినది. వందలాది చిన్న చిన్న చెరువులే గాక, నాగజు, నంకలు, పిల్లపర్లు, తటకాలు, జూశయలు, గుంటలు, కాలజు, వగ్గెరాలు రెండవ తరగతిలో, చేర్చబడడం, ఆతి విచిత్రంగా వుంది. ఈ రెండవ తరగతి నోటి వనరుల ద్వారా రైతు భూములకు సంవత్సరములో, ఐదు నెలలకు మించి, సేద్యపు నీరు లభిస్తున్నట్లుగా భావిస్తూ, ఈ ఆయుకట్టు భూములను రెండవ తరగతిలో, చేర్చారు. ఇది నాన్వన నిరుద్దమే గాక, ఘోర అన్యాయము కూడా. ఈ చిన్న చిన్న చెరువులు పూర్తిగా, వర్షాధారపు చెరువులూ, వుంటూవున్నాయి. పది, పండ్రెండు ఏళ్ళుగా, వే నాటిలో, ఏకొద్ది చెరువుల కిందనో తప్ప, నూటికి లొంభై, శాతం చెరువుల కింద, వేర్వో చిటికి, అందలేదు. వేగా గత నూడు సంవత్సరములూ, ఒకవేపు దుర్భిక్షం, మరొకవేపు తుఫాను తాకిడిలతో, నాన్ డెల్టా రైతులు కుప్ప కూలిపోయారు. అనేక గ్రామాల నుండి, వలసలు కూడా పోయారు. బుజ్జాలను తీర్చలేక కడకు గుహిణి మెడలోని, బంగారు నగలను కూడా, కుదున బెట్టో లేక నిక్కంబుచో, అనేక మంది రైతులు బుజ్జ విముక్తి కొరకు వ్యధలు చెందారు. కాని బుజ్జాల ఊబిలో నుండి, లేవలేక పోయారు. భాంటప్పుడు అర్థం పర్థం లేకుండా, ఈ వర్షాధార చెరువుల కింది, ఆయుకట్టు భూములను రెండవ తరగతి కిందికి చేర్చడం అన్యాయం. ఈ గజిబ్ నోటిఫికేషన్ ద్వారా పశ్చిమం రైతులవద్ద నుండి, వసూలు చేయ తలపెట్టిన కార్యక్రమం పూర్తిగా, చట్ట నిరుద్దం. అనేది సుస్పష్టం. రాజ్యాంగ శాసన నిర్ణయమైన, ధర్మ నిర్ణయమైన, వాస్తవ పరిస్థితులకు న్యతిరేకమైన, నోటి పన్ను నిర్ణయ మౌళిక సూత్రాలకు ఏ మాత్రము పొంతన లేని ఈ నోటి వనరుల వర్గీకరణ నైతికంగా గాని, చట్ట పరంగాగాని, చెల్లనే చెల్లనేరదు. న్యాయ స్థానం ఆమోదాన్ని ఈ వర్గీకరణ పొందలేదు. రాష్ట్ర పశ్చిమం తలపెట్టిన ఈ సాహసోపేత, వర్గీకరణ, తద్వారా నొచ్చిపు పన్ను నిర్ణయం, నసూళ్లు, నిరాశ, నిస్పృహలతో, కొట్టుమిట్టాడుతూ, న్యవసాయం శాపగస్త్ర పరిశ్రమగా, భావిస్తూయున్న లక్షలాది రైతుల పరిస్థితిలో, ఈ దుందుడుకు చర్య, మూలిగే నక్కమీద, తాచికాయ పడ్డట్లుగా, వుండగలదు. ముందున్నది ముసళ్ళపండుచ, ఈ రైతాంగ న్యతిరేక నోటి పన్ను నిధానాన్ని రైతాంగం ప్రతిఘటించకమానదు.

గజెబ్ ప్రకటన పర్యవసానం :-

త్వరలోనే 1988 సం॥ నోటిపన్ను చట్టాన్ని ఆధారం చేసుకొని రాష్ట్ర పశ్చిమం, అధికంగా వెంచిన నోటి తీరుగా నసూళ్లకు వృషక్రమించనుంది. రాష్ట్రం మీద కొన్ని కొట్ల రూ పాయలు బకాయిలు వేరుకొని పోయి వున్నాయి పశ్చిమం అనిర్భిష్టం, అనాలోచిత, ఏకపక్ష అశాస్త్రీయ నిర్ణయాలనల్ల పంపు శెట్లకు సంబంధించిన బాకీలు నేలకు ఎదిగి వున్నాయి. న్యవసాయ మునకు అందుకు అనబంధాలైన చేపల వెంపకం, కోళ్లవెంపకం వగ్గెరాలకు సంబంధించి, సిద్ధు చక్కి సరఫరాకు శ్లాబు రేటును, రైతుకు అందుబాటుగా వుండేలాగవ అమలు జరిపితే తప్ప రైతు కోలుకోలేదు. గ్రామీణ అర్థికాభివృద్ధికి పట్టుకొమ్మ అయిన జువనరులు, సిద్ధుచక్కి పతకాలను నిస్కరించి, కేవలం జనాశ్రయ పథకాల ప్రయోగాలలో పశ్చిమం చేతులు దుడుపుకోవడం తో, న్యవసాయ రంగం కుప్పకూలిపోయింది.

ప్రతిపక్షము

సింహపురి చరిత్ర పుస్తకమున వర్ణన

- - ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి - -

సంఘసేవా విధానాల్లో, దీనజనోద్ధరణ కార్యక్రమాల్లో, అపూర్వ వ్యూహ పరిపక్వతతో తపశ్శీ మానవైకత లాభ దీక్షను సందర్శించిన అద్భుతమూర్తి, అమరజీవి వీర్, శ్రీ రాములు గారు.

ఆ నువ్వనేయుని జీవితంలో అతి ప్రధానమైన కాలం నెల్లూరు పట్టణంలోనే గడచింది ఆసమాన సేవా పరాయణుని జీవితానికి సంబంధించిన ఏకైక మహత్వరములైన సంఘసేవలు ఇచ్చటే జరిగాయి. 1945 - 1952 కాలం సంఘ సేవా చరిత్రలో మరుపునకు రాని ఒక నువ్వోజులమైన సువర్ణాభిమాయం. ఈ సంఘశ్రేయ మనో యజ్ఞంలో అమరజీవి, సేవా సహచరములు నాకు లభించడం నా అధ్యుష్టం. మే సప్తవర్ష కాలంలో తొలిదశ కొంత విదీతంగా ప్రారంభమైంది ఇంటివేరు సార్వజనపరమే ఆకారము. చాల వీర్లు మనిషి, వీర్లు కల్పించిన కృష్ణ, మోటు ఖద్దరు అడ్డకట్టు, భుజం మీద దిన్న తుండుగుడ్డ, చేతిలో కాంగ్రెసు జెండా, మెడకు రెండు వైపులా అట్టబోర్డులు, ఒక అట్టమైన సిరాతో. రాసిన నినాదాలు " వారిజనులను దేవాలయాలలోనికి ప్రవేశించనివ్వండి ", " సహపంక్తి భోజనాలు చేయండి " ఆయన నేషను, ఆయన చర్యలు నాకే కాదు వారిని చూచిన ప్రతి వారికి వింతగా వుండేది. అప్పటికింకా శ్రీరాములుగారు నెల్లూరుకి కొత్తవారే.

ఆరోజుల్లో నేను నెల్లూరు పట్టణంలో అనేక కార్మిక సంఘాలకు కార్యకర్తను. పలు ప్రజాసంస్థలలో సన్నిహిత సంబంధము కలిగి వుండేవాడిని. స్థానిక కళాశాలలో ఆర్థిక శాస్త్ర అచార్యుడను. ఇటీవల వరకు భారత ప్రధానికి అంతరంగిక ప్రధాన కార్యదర్శిగా పనిచేసిన డాక్టర్.పి.సి.అలెగ్జాండర్ రీమాక్స్ తమిళనాడు.గవర్నరు రీ చరిత్ర శాఖ అధ్యక్షుడు. నేను అతివాదినీ, ఆయన మితవాదీయుని ప్రజ్ఞాతి. అనేక సభలలో నేను ప్రసంగించేవారం. పురమందిరంలో జరిగే అనేక సమావేశాలలో శ్రీ రాములుగారు తూచా.తప్పకుండా వో జరు కానడమే.గాకుండా, ఆరంభము నుండి అంత్యం వరకు వుండి, ప్రసంగాలకు భంగం కలిగించకుండా ఒకరి ఉపన్యాసానికి, మరొకరి ఉపన్యాసానికి సుధ్య నీరామునులో, సుధ్య సుధ్య నినాదాలు చేసేవారు. వారి చేతిలో అదే కాంగ్రెసు జెండా ! వారి మెడలో అదే అట్టబోర్డులు, సభలోని జనసుంతా గొల్లునువేవారు. అనేకుల ధృష్టిలో అది ఒక పిచ్చిపనిగా కనిపించేది. కానీ శ్రీ రాములుగారి నువ్వారాశయం, కార్యదీక్ష వారి ఉద్దేశం. చాలా కొద్దిమందికి నూతనమే బోధపడేది. వారి నిరాడంబరము, పట్టుదల, కార్యదీక్ష శాంత సజ్జానం లాగనిరతి నన్ను హార్షంగా ఆకట్టుకొన్నది.

ఆ నిధనుగా శ్రీ రాములుగారితో పరిచయం ఏర్పడింది ఒక తోజున శ్రీ రాములు గారు నా నీవాస గృహానికి వచ్చారు. నేను కార్మిక సంఘాల తరపున నడిపించిన సమైక్యతను గురించి తన అభిప్రాయాలు నక్తం చేశారు సాంసార్యమత మార్గం నిసర్జనీయమని నాకు నమ్మజేప్పడానికి ప్రయత్నించారు. భౌతిక ఆర్థిక సిద్ధాంతాన్ని నిశితంగా నిమగ్నించేది పరిపాటి. గాంధేయ సిద్ధాంతాన్ని ఘనంగా స్మరించడం మామూలు. ఇలా అప్పుడప్పుడు మా యిద్దరి మధ్య సేవా పూర్వకమైన చర్యలు జరుగుతూ వచ్చాయి. ఆర్థిక, రాజకీయ సిద్ధాంతాల ప్రతిపాదనా, సమర్థనలో మేము వుత్తర, దక్షిణ ధృవాలుగా, నైరుత్య పంథాలను నక్తం చేసేవారం కానీ నక్తి. గతంగా అత్యంత పానిమిత్యం ఏర్పడింది పలుమార్లు నేనే భోజనానికి నిలివేదాడను. ఒక్కొక్క సర్యాయం ఆయనే భోజనానికి వంటానని చెప్పేవారు. అంత చనువు ఏర్పడింది.

మా తండ్రిగారు ప్రకృతి వైద్య నిపుణులే కాక సంస్కృతాంధ్ర కవిపండితులు. వారికి శ్రీరాములు గారితో ప్రగాఢమైన పరిచయం కలిగింది. వారిలో వున్న మానవతా దృక్పథం శ్రీరాములు గారిని బాగా ఆకర్షించింది. శ్రీరాములు గారి సాజన్యం, సేవా నిరతి, లాగనిరతి, లాగదీక్ష మా తండ్రిగారిని ఆకట్టుకొంది. మా కుటుంబంపై శ్రీరాములు గారికి అత్యంతమైన అభిమానమేర్పడింది.

ఆ రోజుల్లో నేను హరిజనాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టి నిర్వహిస్తూ వుండేవాడిని. అధికంగా వారు బలపడితే వారికి సర్వతోముఖాభివృద్ధి చేకూరగలదనే దృక్పథంతో నేను పనిచేసేవాడిని. శ్రీరాములు గారి నిధానం నేరు ఒక నిధనముగా అది అడ్వీతీయం. వారు హరిజన కుటుంబీకులలో ఒకరుగా వుండకలిగిన నిశాలద్వక్వధధ గలిగిన మానవలానుమార్చి పాకేవారి ఇళ్లలో వుండి, వారితో సహసంక్తి భోజనము చేసేవారు. పలుమారు పాకేవారితో కలసి పాయకానాలు పరిశుభ్రం చేసేవారు. అనాటి కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు యీ అపర గాంధీ బాటలో నడవజాలక పోయారు.

హిందూ సంఘ సంస్కరణ సమితి .

ఆ దశాబ్దంలో సొంతపురిలో ఎందరో సేనానిరతి గల్గిన పశ్చిభావంతులు, సంఘసేనకులు, వుండేవారు. సృజా సంఘాలు, ప్రజా సంస్కలలో క్రియాశీలక కార్యకర్తలుగా పనిచేసేవారు. వారిలో వీణకా కనకమ్మ, నెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, ఏనుగ పట్టాభిరామి రెడ్డి, అల్లాడి అన్నపూర్ణమ్మ, ఇస్లా చెందయ్య, గుజ్జుల నెంకటానుయ్య, సి. సుబ్బరాయులు గుప్తా, పుత్తేటి సుబ్బన్నాచార్యులు, చేజర్ల సుబ్బా రెడ్డి, తుంగా శేష రెడ్డి, కురుగంటి రాఘవ రెడ్డి, రసపుత్ర జగన్ సింగ్, దేవతా చెంచు రాఘవయ్య, తుమ్మల నెంకటాను రెడ్డి, కాళనాస్తి రానునాధం, మైదా సుబ్బరానుయ్య, మైదా సుశేలమ్మ, వెళ్లకూరు గోపాలకృష్ణ రెడ్డి, అల్లారెడ్డి శంకర రెడ్డి, సుంకు చెంగన్న పశ్చుతులు వున్నారు. సేనా ధ్వుక్వధంతో హిందూ సంఘసంస్కరణ సమితి స్థాపించబడింది. దానికి శ్రీరాములు గారిని సంయుక్త కార్యదర్శిగా ఎన్నుకున్నాము. యువ న్యాయవాది శ్రీ చేజర్ల సుబ్బా రెడ్డి దానికి అధ్యక్షులు. శ్రీ ఆ సమితి నిబంధనావళి, దాని ఆధ్వర్యము క్రింద అచ్చువేయ బడిన కరసత్తములు సదిలపరచబడినవి శ్రీ ఆ నాటికి శ్రీ రాములుగారు ఒక అజ్ఞాత సంఘసేనకుడు. వెదగ్గా స్థానుభూత లేదు. కాంగ్రెసు వర్గాల్లో వారికి ప్రాధాన్యత యివ్వలేదు. నేణుగోపాల స్వామి దేవాలయంలో హరిజన ప్రజేశము కొరకు నిరాహారదీక్ష పూసిన సందర్భములో ముగ్ధాత్మాగాంధీ గారి పత్రికా ప్రకటనలో శ్రీ రాములు గారి వేరు ప్రశిష్టలు ఆకాశాన్ని ఆంటుతున్నాయి.

హిందూ సంఘ సంస్కరణ సమితి ఆధ్వర్యం క్రింద ఇతర సంఘాలు, వ్యక్తుల సారధ్యమున హరిజనాభివృద్ధి కార్యక్రమాలే గాక, సంఘ సంస్కరణ వృద్ధులను నైతం నడిపాను. నితంతు వివాహాలు, సహ సంతి భోజన కార్యక్రమాలు, అనాధ పేద సంస్కారాలు జరిపించాము. పూర్వాచార సరాయణలన్ని సంఘపురభివృద్ధికి అవరోధము కలిగించే కులనుత దురభిప్రాయాలను తొలగించుటకు ఆర్య సమాజ సిద్ధాంతాల సబోధనము, నగ్గెగా కార్యక్రమాలను వృత్తానుపురితంగానూ సేనానిరతితో నిరిసిగా జరిపాము శ్రీరాములు గారు నిస్వార్థ నిరుపమాన సేనకుడేగాని, నాయకుడు కాదు. అప్పుడప్పుడే నేళ్ళానుకున్న పాతు వాద వృద్ధును సవంతిలో తలమునకలాతున్న నాలో నా మిశులు ఆనుంచర్ల గంగాధర రావు, రిక్టర్ను సర్వీట్ ఇన్స్పెక్టరు సి.యస్. గుప్తాగారు జరిసే వాదోపవాదాలలో శ్రీ రాములు గారు తలదూర్చేవారు మాత్రం కాదు. సృజా పునస్కారాలు వారికి స్పృహనే హామీ. మానవ సేవయే మాధన సేన, అనే ధోరణి వారిది. ఎవరైనా వారిని హేతునాత సిద్ధాంత చర్చలనొక దింపజూస్తే నాగ్నిగాదానికి దిగకుండా, దిరునవ్వుతో సరిపెట్టేవారు.

ఆర్య సమాజం :-

సంఘములో సేరుకొనివున్న మూఢాచారాలను, పిచ్చి నమ్మకాలను తొలగించడం అనసరమనే అభిప్రాయంతోనే, శ్రీ రాములు గారు మాతో ఆర్యసమాజ సిద్ధాంత ప్రచారంలో కొంత సహకరించారు. కాని. మన పిచ్చి ఏకోశానా లేదు. నా వివాహాన్ని తేదీ-5-8-1945న ప్రముఖ సంఘ సంస్కర్త పుత్తేటి సుబ్బన్నయ్య గారి ఆధ్వర్యం క్రింద, నెల్లూరు అనాధ శిశు శరణాలయంలో ఆర్యసమాజ అభినూనబే ఏర్పాటు చేసి జరిపించారు. నెల్లూరికి సమీప గ్రామమైన అల్కాపురంలో 1947లో, సానిరెడ్డి ఆదినారాయణ రెడ్డి గారి సహకారంతో రసపుత్ర జగన్ శింగుమారు, టిల్లా ఆర్య సమాజ

మహా సభను ఏర్పాటు చేయగా, నేను అధ్యక్షాసనాశ్రమము గావించాను. నా నల్లిడి మీద శ్రీ రాములు గారు కూడా ఆ సభలో వుపన్యసించినారు. వారు వేదిక మీదకు రావడంగాని, వుపన్యసించడంగాని చాలా అరుదైన విషయం.

శ్రీ రాములు గారి స్వహారంతో, నెల్లూరు జిల్లాలో హరిజనోద్ధరణ బాగా పుంజుకుంది. ఆనాటి సంయుక్త మద్రాసు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం హరిజన పురోగమన కార్యక్రమాల పట్ల తన బాధ్యతను సక్రమంగా నిర్వహించలేదనే ఆవేదనతో, శ్రీరాములు గారి బాధపడేవారు. రాజాజీ గారు హరిజన దేవాలయ ప్రవేశ సమస్యను, ఒక న్యాయశాస్త్ర సమస్యగా, చిత్రికరించారని ఆనంతరం శ్రీ ఓమూడూరు రానుసామి రెడ్డి, కుమార సామి రాజా, సకాశం పంతులుగారు కూడా ఈ సమస్యను సమర్థవంతంగా సత్వరంగా పరిష్కరించలేదనే కారణంతో శ్రీ రాములు గారు నిరాశా రేకెత్తినట్లు కూడా జరిగింది. శ్రీ రాములు గారి సవిత్ర నే వా ఫలితంగానే మన రాష్ట్రంలో 'హరిజన దినం' పేరుతో హరిజన నాడల్స్ వికాస కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వ యాజమాన్యాల జరపబడ్డాయి. నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరు మలయప్పన్ గారు హరిజనోద్ధరణ కార్యక్రమాలకు కొత్తరూపకల్పనను గానించి అడ్డీతీయంగా నాటిన అమలు జరిపి చారిత్రాత్మకమైన షేతనాన్ని రగల్పిస్తారు. వేదలకు భూమి పంపకం నిరసిగి చేసి ఆశా క్షోభిని నెలీగించారు. సజ్జనమైన నిర్మాణయుక్తమైన దేవజనోద్ధరణ దేవా కార్య క్రమాలకు అరకురార్పణ చేశారు. ఆ తర్వాత జిల్లా కలెక్టరు శంకర్ గారు దీనికి ఆర్థిక స్వరూపాన్ని కలిగించారు. భూమి చట్ట పంపిణీ కార్యక్రమాన్ని కుంభనర్పణ కురిపించారు అయితే ఆ కష్టానికి తన లాభగనిరతితో దేక్షతో ప్రనాది నేసింది శ్రీ రాములు గారే.

ని రా నా ర వ్ర త దే డ్దు లు :

హరిజన దేవాలయ ప్రవేశ మద్రాసునాన్ని తెచ్చి తద్వారా రాష్ట్రంలోని అన్ని దేవాలయాలు ను ఆ పరిధిలోనికి తేనాలని శ్రీ రాములు గారు ఆనేత ప్రారితంగా, తన మనోవాంఛను నూ అందరి నుందూ పదే పదే వినిపించేవారు. అందరం నారిని స్తోత్రానూసరిచాము. ఈ ఉద్య మం ప్రతిష్ఠాకరంగా నిజయంతనముగా సాగాలని కాంక్షిస్తూ ప్రవనాసాలు చేసేవారు నూ ఇంటి నద్ద శ్రీ రాములు గారు రెండు దశాలు ప్రవనాసాన్ని ప్రయోగాత్మకండా చేసి తన శక్తిని పరీక్షించుకొనడం జరిగింది. కని పండితులు నూ తండ్రి వెళ్లకూరు అడిసి రెడ్డి గారి నద సక్రమి న్నెడ్డ డికిత్తును కూడా నేర్చుకున్నారు. ఇక మద్రాసునానికి తన సంసిద్ధతను మాకు వ్యక్తం చేశారు.

నెల్లూరు పట్టణంలో అన్ని స్థానాలు, పుర ప్రముఖులు ఈ మద్రాసుం పట్ల తమ ము ముఖతను చూపారు. నెల్లూరులో శ్రీ కేణుగోపాల సామి దేవాలయం ఒక ప్రతిష్ఠాకరమైన సంఘం నంతమైన దేవస్థానం. ప్రముఖ రైతులు దీనికి ధర్మకర్తలు. హరిజన ప్రవేశం కొరకు కార్యకర్తలు నారికి నోగేసు అందచేశారు. జిల్లా కాంగ్రెసు నాయకులు పురసాలక సంఘ అధ్యక్షులు నుంది సుకుమడిగల నాయకులు అయిన శ్రీ ప.సి. సుబ్బారెడ్డి గారే అప్పట్లో దేవస్థాన ధర్మకర్తల సంఘ అధ్యక్షులుగా ఉండేవారు. శ్రీ రాములు గారు సబర్బితే ఆశ్రమంలో కాకుల వేరిన నేనకుడనేది మూత్తాగాంధే గారి స్వయంశిష్యులతో ఒకరనేది అప్పగికింకా అనేకులకు తెలియదు. దేవాలయంలో హరిజన ప్రవేశానికి అనుసరించక కాలయాసన చేయుడం జరిగింది. పట్టణ ప్రజల సగ్రాధ వాంఛను సక్రమంగా అనగానన చేసుకొనలక నోయారు. సంఘసేవకులు మద్రాసునాని చేపట్టారు. నెలలతరబడి వాయిదాలతో నెక్కివేస్తున్న ధరటికి ప్రజలలో నిరసన బాగా ప్రకృతిందింది. తేది 28-2-1946న నా అధ్యక్షతన బహిరంగ సభ జరిగింది. ప్రజలలో ఆందోళన వెరిగింది. గాంధీజీ నేరే అర్జంటు కార్యక్రమముల నల్ల నెల్లూరు కు రాలేనని తెలిపారు. గాంధీజీ ఆశీస్సులతో శ్రీ రాములు గారు నిశ్చల

హృదయంతో అచంచల దేక్షతో 7-3-1946 మధ్యాహ్నం 12 గం. శ్రీ నేణ గోపాల స్వామి ఆలయం వెనుక గల కొనేటి సింఖభౌవి ఆరుగుమీద నిరాహార దేక్షను సాగ్రంభించారు. పురజనుల సానుభూతి పూర్వీకా లభించింది. నిద్రార్థుల సహకారం సొందాను. కానీ దేవస్థాన ధర్మకర్మలు జడస్థాయముగానే నిలిచారు. స్వయేచ్ఛతో సమయంలో శ్రీ రాములు గారు మౌనస్థలం అనుసరిస్తారు. నేను కాలేజీలో అధ్యాపకుడిని గాబట్టి వారివద్దనే ఉండటానికి వీలులేకపోయింది. శ్రీ బొమ్మల వెంకటాస్వామి రెడ్డి, గుజ్జుల వెంకటాస్వామి రెడ్డి వగైరా సంఘ నేతకులు వారి సరసనే కనిపెట్టుకు వున్నారు. పట్టణంలోని వివిధ సంఘాల కార్యకర్తలు ఎప్పటికప్పుడు వారి యోగ క్షేమములు విచారించుకుంటూ వుండే వారు కాలేజీలో నా బాధ్యతలను నెరవేర్చుకుంటూనే, నేను ఉదయము, సాయంకాలము వెళ్ళి వారివద్ద వుండేవాణ్ణి. రోజులు గడిచిపోవడం మాకుతో ఆందోళన కలిగించింది. అందువల్ల శ్రీ ఏ.సి. సుబ్బారెడ్డి గారి వద్దకు రాయబారం పంపాను ఫలితం లేదు. శ్రీ రాములు గారికి దీక్ష స్వామి యిచ్చి వారి సలహాను. కొరగా, మహాత్మునికి, పరిస్థితులు టెలిగ్రాం ద్వారా నన్ను తెలియజేయునుని కాగితం మీద రాశారు. నేను వెంటనే అర్పంటు టెలిగ్రాం స్వామి పంపినాను.

“ పోగ్గి శ్రీ రాములు, హరిజన దేవాలయ ప్రవేశము కొరకు, నెల్లూరు నేణ గోపాల స్వామి దేవాలయము వద్ద నిరాహార దేక్షను కొనసాగిస్తున్నారు. జిల్లా కాంగ్రెసు నాయకుడైన ఏ.సి. సుబ్బారెడ్డి ఈ దేవస్థానం మేనేజింగు ట్రస్ట్ ప్రవేశము యివ్వడం లేదు. దయ చెప్పి మీరు వెంటనే జిల్లా కలెగిరించుకోవాలి. శ్రీ రాములు గారి ప్రాణాన్ని కాపాడాలి ”

మహాత్మాగాంధీగారు వెంటనే సత్రిక్ నుఖంగా, గంభీరమైన ప్రకటన చేశారు. శ్రీ రాములు గారి వక్రిత్వాన్ని ప్రశంసించారు. ధర్మకర్మలను మందలించారు. ఉద్యమాన్ని బలపరిచారు. గాంధీగారి జోక్యము లేన, సత్రిక్ సత్కటనవల్ల శ్రీ రాములు గారిగత దీక్ష తాన్ని గురించి, వారు జాతీయ ఉద్యమంలో చేసిన త్యాగాలను గురించి, వారి నిరుపమాన దేక్షాదక్షతలను గురించి అందరికీ తెల్పబడి అయింది. అప్పటి వరకు అజ్ఞాత వాసంలో వుంటూ వచ్చిన ఈ మహాత్మర సంఘ సేవకుని ఉదాత్త జీవిత నిశ్చేషాలు నలుదిక్కులకు వ్యాపించాయి. నెల్లూరులో మేనుంటా ధృఢ చిత్తంతో పట్టుదలతో సాగ్రంభించిన హరిజన దేవాలయ ప్రవేశ ఉద్యమం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అనేక ప్రాంతాలకు విస్తరించింది. హరిజన దేవాలయ ప్రవేశానికి, సహపంక్తి భోజనాలకు, సంస్కరణ నిరాశాలకు, అనాధ ప్రేత సంస్కార కార్యక్రమాలకు ఒక వినూత్నమైన శక్తి ఏర్పడి, ఈ ఉద్యమాలు యువకార్యకర్తలను సలు ప్రాంతాల్లో సృదించబడాయి.

నెల్లూరు మండలంలో అనుకూల పోగ్గి శ్రీ రాములు గారు నడిచిన హరిజన దేవాలయ ఉద్యమ పనితీరు చిత్తనం, ముఖి మొలకగా వెరిగి పెద్దదై, ఆ చెట్టు ఫలపుష్పాల పరిమళాలు యానత్తు, భారతానికి విస్తరించాయి. ప్రతి నెలలో హరిజన దినము పాటించడం అనే నిధానాన్ని క్రమం తప్పకుండా ఆంధ్రరాష్ట్రములోను, హరిజనాడులోను అమలు పరిచారు. హరిజనులతో సహపంక్తి భోజనాలలో పాల్గొనడం ముతులకు ఒక విధిగా పరిణమించింది. హరిజన సంక్షేమ కార్యక్రమ నిధానాలు, రకరకాలుగా రూపుదిద్దుకున్నాయి. గ్రామగ్రామాలలో హరిజనులకు బంజరు భూముల పంపకాలు సాగ్రంభం అయ్యాయి. హరిజన హాస్టళ్ళు పట్టణాలలో ఆటు సెర్పట్ పెద్ద పెద్ద గ్రామాలలో నెలకొల్పబడ్డాయి. విద్యార్థి నేతనాలు నిరినిగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. విద్య సంస్థలలో ప్రవేశానికి ఉండిన యిబిందులు తొలగిపోతూ వచ్చాయి. ఉద్యోగాలలో మంచి ప్రవేశం కలిగింది. హరిజనులకు సభుత్వంలో ఒక మూలన స్థాయి చే కూరింది. అంబేద్కర్ మహాశయుడు కలలు కన్న ఆర్థిక, సాంఘిక, విద్యాపరమైన సగ్రాతి ఆశించినంత చేకూరక పోయినప్పటికీ హరిజనుల ఉజ్జుల భవిష్యత్తుకు మార్గం సుగమమైంది. తెలుగునాట ఈ ఉద్యమ దీపాన్ని గాంధీజీ ఆడుగుజాడల్లో వెలిగించిన కాంతి సరచిన శ్రీ రాములు ప్రభావ స్మరణీయులు. ఆ ఉద్యమసాగ్రంభ కేంద్రం నానడం సినహపురికి గర్వ కారణం.

నేణుగోపాలస్వామి ఆలయం నద్ద పదిరోజులు శ్రీరాములు నిరశన దేక్వా నినరాలు.

23-2-46 : గాంధీగారికి శ్రీరాములుగారి తరపున పంపిన తంతిద్వారా, నేణుగోపాలస్వామి దేవాలయములో నారీజనులు ప్రవేశించుటకు కాలనిలంబన జరుగుచున్నదని తెలియచేశారు. గాంధీగారు వేరే కారణములు వున్ననా కారణంతో నెల్లూరుకి నమ్మకు నేలులేదని తెలియచేయడం జరిగింది. దీనితో శ్రీరాములుగారు ఏనాళ్ళను కాలనిలంబన జరగడానికి నేలులేదని తెలియచేస్తూ తాను 1-3-46 నుండి ఉపవాసమును చేయదలచారు. పూనా పట్టణం నుండి గాంధీగారు శ్రీరాముల గారి ఉద్యమానికి తన ఆశీస్సులను తెలియచేశారు.

1-3-46 : నెల్లూరు పట్టణములో నొందు సంఘసంస్కరణ సమితి నెల్లూరు జిల్లా ఆర్యసమాజము, పొందు మహాసభల సంయుక్తసభ ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగింది. ఉపవాస దేక్షను 1-3-46 నుండి 7-3-46 నరకు వాయిదా వేయమని కోరుతూ తీర్మానించారు. శ్రీరాములుగారు తన ఉపవాసాన్ని 7న తేదీ నరకు వాయిదా వేసారు.

సభానంతరం ఆర్యసమాజ కార్యదర్శి శ్రీ పుల్లెటి సుబ్బాశాస్త్రిగారు నేణుగోపాల స్వామి దేవాలయ పాలక ధర్మకర్త శిల్పకాంగ్రెస్ నాయకులు, పురపాలక సంఘ అధ్యక్షుడైన శ్రీ ఎ.సి.సుబ్బారెడ్డిగారిని, కలుసుకొని వైన వేర్కొన్న సంయుక్త మహాసభ తీర్మానమును వారికి అందచేయగా, రెడ్డిగారు బాధ్యతగారిని దేవాలయ మేనేజరుగారిని కలుసుకొన్నుని కోరారు. నారీజన ప్రవేశమునకు ఏనాళ్ళు అనకాశము ఇవ్వలేదు.

6-3-46 : నేణుగోపాలస్వామి దేవాలయ ధర్మకర్తల కమిటీ తరపున, ఆదేవాలయ మేనేజరుగారు, ఆర్యసమాజ కార్యదర్శిగారికి ఇటు ఉత్తరము అంగచేశారు. రాష్ట్రపత్య అనుమతి పొందనిదే నారీజన ప్రవేశమునకు ధర్మకర్తలు అనుమతి యివ్వజాలరనితెలిపారు. స్వస్మతము శిల్పాల్ ఎన్నికలు జరుగుచున్నవిగాన సెవిల్ నెలనరకు ఈ నారీజన దేవాలయ ప్రవేశ సమస్యను పరిష్కరించడానికి అనకాశంవేదు. వేగా సృజాభిప్రాయాన్ని తెలుసుకొన్నుని నూత్రమే, ధర్మకర్తలు ఈ విషయము అలోచించగలరు. ఉపవాసముచేసి, మమ్ము బలవంతపెట్టి, శ్రీరాములుగారు తను కోరెను నెరవేర్చుకొనుముగా గాంధీగారి సిద్ధాంతానికే న్యతిరేకము. మేనేజరుగారి చేమాలు కింద అందచేయబడిన ఉత్తరము ఎంతో ఆసంతృప్తికలుగచేసింది.

7-3-46 : నిస్సల్ ఆజ్ఞాపనము, నాటి కాంగ్రెస్ రాష్ట్ర నాయకులు, కాంగ్రెస్ పక్షుత్త అధినేతలు, శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచారి మొదలుగొని పక్షుత్త అధినేతలంతా, అధికార యంత్రాంగములో అడుగుపెట్టిన తరువాత, భాషా పక్షుత్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతానికి తిలదాలు యివ్వడనేగాక, నారీజన దేవాలయ ప్రవేశము నంది అతిచిన్న మార్పునకు కూడా సుముఖత చూపలేకపోవడం విచారకరం. ప్రధానములో దేవాలయ ప్రవేశానికి, ప్రత్యేక శాసనం అనసరం లేదని చెప్పిన గాంధీగారుకూడా అది అనసరమని వునరాలోచించడం నెల్లూరు సంఘసంస్కరణ సమితి వారిని కలవరపెట్టింది.

శ్రీరాములు గారు ఆరోజు మద్యాహ్నం 12-00 గంటలకు నేణుగోపాలస్వామి దేవాలయము నెనుకన్నెపున, కొనేరుపక్కన తను ఉపవాసమును ప్రారంభించారు. ఈ విషయాన్ని సమితి తరపున గాంధీగారికి జాతీయస్థాయి, రాష్ట్రస్థాయి, జిల్లాస్థాయి కాంగ్రెస్ నాయకులకు పత్రికలకు తెలియచేశాము.

13-3-46 : శ్రీరాములుగారు ప్రాణాన్ని కాపాడనలసినదిగా ఉపవాస కారణమునకి సారధ్యము వహించిన పి.సి.రెడ్డి, సమితి సభ్యులు లేఖల ద్వారా, గాంధీగారిని కోరారు.

పత్రికలలో వెద్ద అక్షరములతో పతాక శీర్షికల క్రింద శ్రేణుములుగారి ఉపవాసఘోషాన్ని ప్రకటించడం జరిగింది. గాంధీగారు పత్రికలకు పంపిన సందేశము సంచలనము కలిగింది.

18-3-46 : గాంధీగారి పిలుపుమేరకు మద్రాసునుండి ఇండియన్ ఎక్స్ప్రెస్ ప్రత్యేక విలేఖరి నెల్లూరుకు విచ్చేసి శ్రేణుములుగారిని కలుసుకొని వారినుండి స్టేట్ మెంట్ లను రికార్డుచేసుకున్నారు.

నివాసాశ్రమం నుండి సుప్రసిద్ధ నిర్మాణ కార్యకర్త కాంగ్రెస్ వాధీ గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రిగారు నెల్లూరుకు వచ్చి శ్రేణుములుగారిని, వేణుగోపాలస్వామి దేవాలయ ధర్మకర్తలను కలుసు కొని చర్చలు పరిపెవేశారు.

20-3-46 : గాంధీగారి వద్దనుండి శ్రేణుములుగారికి ఒక లేఖ అందింది. గోపరాజు రామచంద్ర రావుగారి సలహామేరకు ఉపవాసాన్ని నిరసించకుండానే వాయిదాచేసుకొనడం సమంజసముగా ఉంటుందని సలహా యిచ్చారు. గాంధీగారి వద్దనుండి ఈ లేఖ శ్రేణుములుగారికి అందకమునుపే ఉపవాసము నిరసించబడింది.

20-10-46 : వేణుగోపాలస్వామి దేవాలయములో హరిజన సభా శాస్త్రకర్తల సమన్వయసంఘం కావడంతో 6 నెలల్లో శ్రేణుములుగారి హరిజన కార్యక్రమాలు యింకా ఉప్పును ఉత్పాదించి అందుకున్నాయి. నెల్లూరు పట్టణములోని అన్ని దేవాలయాలలోను శిల్పాలలోని అన్ని దేవాలయాలలోను హరిజనులను ప్రోత్సహించేవిధానాన్ని ప్రోత్సహించి అనాగత భుజించుటకు అన్ని పబ్లిక్ భావనలలో హరి జనులు నేతృత్వ తోడుకొనటానికి ఆహ్వానము ఉండకూడదని, హరిజనులకు కూడా అగ్నిహోత్రము వెల్లువొచ్చి నివాసము చేసుకొని హక్కులన్నవని అర్హతముగా సిద్ధాంతమును బాగా ప్రచారముచేయుటం జరిగింది. 20వ తేదీన నెల్లూరు ప్రభుత్వంలో ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి అధ్యక్షతన బహుళాంశ సభను బహిరంగ సభ జరిగింది. ప్రసంగాలు అన్ని వర్గాలవారు నిరసనగా సభలో పాల్గొన్నారు.

1947 - 48లో జరిగిన కొన్ని ఘట్టాలు

7-10-47 : నెల్లూరు శిల్ప వెంకటాచలం తాలూకా సర్వేపల్లి గ్రామానికి శ్రీనివాసశ్రేణుములు, రసపుత్ర జగన్ సింగ్, ఆచార్య పి.సి.రెడ్డిగారు వెళ్లి ఆగ్రామ హరిజనులను పరామర్శించి ఆగ్రామ పబ్లిక్ బాలిలో ఒక హరిజన విద్యావిభేత చేదనేయించారు. అక్కర్లూడు నేతృకుండను బాంతుతో బయటకు తేసివెట్టగా నేతృకు శ్రేణుములు, జగన్ సింగ్, రెడ్డిగారు ముఖపక్షాశన లకు వాడుకొనుచుండగా బాగ్యవంతులైన వృద్ధులు ఒకడు ఈ నిషయమును తెలుసుకొని ముగ్ధ కోపముతో కర్రచేతితో వాడుకొని వాగిన కొట్టుటకు నష్టముండగా ఒక అధికారి ఆర్మేతును బెదిరించి అడ్డగించడంతో వాడుకు దెబ్బలు తప్పించుకొనడం జరిగింది.

16-11-47 : నెల్లూరు శిల్ప కోనగూరు తాలూకా కన్నుపాళెం అడవిలో ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి ఒక కాన్వెన్షన్ హరిజన కాలనీని స్థాపించి ఆగ్రామంలో ఏర్పాటుచేసిన సభకు శ్రేణుములు, రసపుత్ర జగన్ సింగ్, జొన్నాకోటయ్య, ముత్యమచిగంటంబరం, వెళ్లకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి మొదలగు ప్రముఖులు విచ్చేశారు. రాత్రి 7-00 గంటలప్పుడు సుమారు 100 నుండి రైతులు మారణా యుధాలలో దాడిచేశారు. అయితే ప్రముఖ పరిస్థితి ఏర్పడకుండా నిరాశాకులు సంయమనాన్ని ప్రకటించి శ్రేణుములుగారి ఆధీనందనలు అందుకున్నారు.

10-12-47 : నెల్లూరు పట్టణములో మూలపేట రోడ్డులో నేర్పిల్లల పబ్లిక్ బాలిలో శ్రేణుములు, ఆచార్య పి.సి.రెడ్డి, గుజ్జల వెంకటరామయ్య ఒక క్లెయిమ్ మహిళా ఉపాధ్యాయనివేత ఆమెకొరిక మీదగా చేత వేయించి నేతృత్వచేయించారు.

17-4-48 : నెల్సన్లు తాముకా నెద్దవెరుకూరు గానుములొని రామనుందిరను తెరచి యుండగా శ్రీరాములుగారు ఆగాను నారీజనులను కొంతనుండిని నుందిరములోనికి ప్రవేశింప చేయుటకు ప్రయత్నించుచుండగా ఆగానురైతు ఒకడు శ్రీరాములుగారి వద్దకు పరిగెత్తుకొని వచ్చి ఇయనను కొట్టి నేలమీదకు తోసి కాలితో తన్నారు. శ్రీరాములుగారు చిన్నగా లేచి 'నన్ను కొట్టితే కొట్టారు నారీజనులను నుందిరములోనికి పోనివ్వండి' అని రైతును సాంతముగా అభ్యర్థించడం అక్కడ వున్నవారందరి నునస్సుల్ని ధవళభూతంచేసింది.

--AMARAJEEVI POTTI SREERAMULU 90th JAYANTHI SOUVENIR--

ఎందరో మహానీయులు దేశ స్వాతంత్ర్యము కొరకు లేక దేశముల హక్కుల సాధన కొరకు లేక సాంఘిక న్యాయము కొరకు తమ పాజ్ఞాలను, ఆర్పించి కీర్తికాములు అయివున్నారు. భగత్ సింగ్, సుభద్రా, చంద్రశేఖర అహ్లాద్ మొదలైన దేశభక్తులు, పరాయి శత్రుత్వాన్ని స్వదేశము నుండి సారధ్యండానికి, పాజ్ఞాలను విలిదానము చేసియున్నారు. నేరసానర్ఖార్ నంది స్వాతంత్ర్య సమర నేరులు సంభ్రమాశ్చర్యాలను కలుగుచేసి వేరొడిత, త్రాగశేల, ముత్యర ఘట్టాల్తో తను దేశభక్తిని అపూర్వ ధైర్యసాహసాలను నిరూపించి చరిత్రకారులు అయివున్నారు. కాని అనురజ్ఞిని పోల్చి శ్రీరాములు ఎన్నికచేసుకొన్న పోరాధ నిదానము యావత్తు ప్రపంచములోనే అద్వితీయమైనదని చెప్పవచ్చు. కేవలం తన ఆధ్యాత్మిక శక్తివ్వారా, అనన్య సామాన్యమైన మనోబలమువ్వారా అక్షుతుని తోట తడేక దీక్షతోను, నాలుగు కొట్ల తెలుగువారి చిరకాల నాంబకు, నుహాన్నత ప్రాశక్తిని సృష్టించి, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధినేతల ప్రజావ్యతిరేక దొరజ్ఞిని నూగునెయించి, శాంతి ముతంగా, నిర్మల, పరిశుద్ధ, తాగంతో, తన ఆత్మారోణము వ్వారా ఉంధులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని సాధించి, తద్వారా తెలుగువారి భాష, సంస్కృతి, సాంఘిక, నికాసము కొరకు శాసన పునాదులు వేసిన, చరిత్రకారులు, దిగ్గజ్ఞుల నున అనురజ్ఞుల పోల్చి శ్రీరాములు.

- - - - -

